

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA TURISTHOTEL D.D. ZADAR

Škugor, Bruno

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of
Sibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:891087>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-09**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

Bruno Škugor

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
TURISTHOTEL D.D. ZADAR

Završni rad

Šibenik, 2018.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
TURISTHOTEL D.D. ZADAR

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

Mentor: Željko Deković, mag. oec., v. pred.

Student: Bruno Škugor

Matični broj studenta: 0269069829

Šibenik, rujan 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. OPĆENITO O PODUZEĆU TURISTHOTEL D.D.	2
3. VLASNIČKA STRUKTURA	4
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	5
5. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	8
5.1. Horizontalna i vertikalna analiza bilance	9
5.2. Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	16
5.3. Horizontalna i vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima	24
6. FINANCIJSKI POKAZATELJI	28
6.1. Pokazatelji likvidnosti	29
6.2. Pokazatelji zaduženosti	32
6.3. Pokazatelji aktivnosti	36
6.4. Pokazatelji ekonomičnosti	40
6.5. Pokazatelji profitabilnosti	42
6.6. Pokazatelji investiranja	46
7. SINTETIZIRANI NALAZI ANALIZE	52
7.1. Bilanca	52
7.2. Račun dobiti i gubitka	53
7.3. Izvještaj o novčanom toku	53
7.4. Sustav financijskih pokazatelja	54
8. PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE FINANCIJSKOG STANJA, PROFITABILNOSTI I NOVČANIH TOKOVA	56
9. ZAKLJUČAK	57
LITERATURA	58
POPIS SLIKA	59
POPIS TABLICA	60
POPIS GRAFIKONA	62

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA TURISTHOTEL D.D. ZADAR

BRUNO ŠKUGOR

Zagorska 1, Šibenik; bskugor@vus.hr

Sažetak rada:

Analiza financijskih izvještaja važan je dio poslovanja koji se koristi u cilju dobivanja informacija relevantnih za upravljanje. Korisnici analize financijskih izvještaja su u pravilu menadžment, zaposlenici, investitori, kreditori i dr. Poduzeće Turisthotel d.d., osnovano 1959. godine sa sjedištem u Zadru, obavlja djelatnosti pružanja turističko-ugostiteljskih usluga, usluga pranja rublja, kao i usluga cateringa. Turističko naselje (Holiday Resort) „Zaton“, u kojemu poduzeće obavlja svoju temeljnu djelatnost, jedan je od najkvalitetnijih kampova u Hrvatskoj te pripada klubu od 32 europska vrhunska kampa. Turisthotel d.d. prema većini pokazatelja pokazuje iznad prosječne rezultate u usporedbi s ostalim poslovnim subjektima iz sektora turizma u Hrvatskoj te zadovoljava kriterije sigurnosti i efikasnosti poslovanja. Poduzeće nema problem sa likvidnošću i solventnošću te ne predstavlja rizik eventualnim investitorima. Turisthotel d.d., kroz različite investicije i odluke usmjerene prema korisnicima, nastoji dodatno unaprijediti kvalitetu svog poslovanja.

(62 stranice/ 3 slike/ 53 tablice/ 24 literaturna navoda/ jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, Turisthotel d.d., turizam

Mentor: Željko Deković, mag. oec., v. pred.

Rad je prihvaćen za obranu:

**FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS OF TURISTHOTEL PLC.
ZADAR**

BRUNO ŠKUGOR

Zagorska 1, Šibenik; bskugor@vus.hr

Abstract:

The analysis of financial statements is an important part of the business used in order to obtain information relevant for management. The users of the financial statement analysis are mostly management, employees, investors, creditors and others. Turisthotel Plc., established in 1959 and based in Zadar, is engaged in the provision of tourist-catering services, as well as laundry services. Holiday Resort „Zaton“, in which the company carries out its basic activity, is one of the best camps in Croatia and belongs to the club of 32 European top camps. According to most indicators, Turisthotel Plc. shows above the average results compared to other business entities of the tourism sector in Croatia and meets the criteria of safety and efficiency of the business. The company has no problem with liquidity and solvency and does not pose a risk to potential investors. Turisthotel Plc., through various customer-oriented investments and decisions, seeks to further improve the quality of its business.

(62 pages/ 3 figures/ 53 tables/ 24 references/ original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic of Šibenik

Keywords: financial statement analysis, Turisthotel Plc., tourism

Supervisor: Željko Deković, mag. oec., v. pred.

Paper accepted:

1. UVOD

Ovaj završni rad odnosi se na analizu financijskih izvještaja poduzeća Turisthotel d.d. Zadar. Cilj analize je utvrditi poslovanje poduzeća i njegov poslovni položaj kao i ispitati uzroke eventualnog lošeg poslovanja poduzeća. U današnjim okolnostima ekonomske nestabilnosti i velike rizičnosti ulaganja u poduzeće izuzetno je važno i potrebno, ne samo za poduzeće, već i za ostale poslovne subjekte kao što su financijske institucije, pravilno analizirati financijske izvještaje i na temelju njih planirati i odlučivati o budućim poslovnim koracima. Može se reći da u takvim okolnostima analiza financijskih izvještaja ima određenu dodatnu težinu. U svrhu ostvarenja glavnog cilja završnog rada potrebno je poznavati, koristiti i pravilno tumačiti metode i tehnike analize financijskih izvještaja te ih primijeniti na konkretnom primjeru poduzeća o kojemu je riječ. U analizi financijskog položaja poduzeća korišteni su temeljni financijski izvještaji koji se odnose na razdoblje od 2014. do 2017. godine i to: bilanca, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanim tokovima.

U pisanju rada, odnosno u analizi financijskog položaja poslovanja poduzeća Turisthotel d.d. koristit će se sljedeći temeljni postupci analize financijskih izvještaja: horizontalna i vertikalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja. Rad se sastoji od 3 glavna dijela. U prvom se dijelu navode činjenice vezane uz poduzeće, područje djelatnosti i vlasničku strukturu. Drugi dio rada odnosi se na analizu financijskih izvještaja, dok se u posljednjem dijelu navode sintetizirani nalazi analize kao i preporuke za poboljšanje financijskog stanja, profitabilnosti i novčanih tokova.

2. OPĆENITO O PODUZEĆU TURISTHOTEL D.D.

Turisthotel je dioničko društvo za ugostiteljstvo i turizam sa sjedištem u Zadru osnovano 1959. godine. Tvrtka je svojim kontinuiranim razvojem pridonijela pozicioniranju Zadra i njegove okolice kao poželjne turističke destinacije. Turisthotel d.d. u opusu svog poslovanja ima niz djelatnosti i to pružanje turističko-ugostiteljskih usluga, usluga pranja rublja te usluga cateringa u zemlji i inozemstvu. ¹

Svoju temeljnu djelatnost Turisthotel d.d. obavlja u turističkom naselju (Holiday Resort) „Zaton“ u mjestu Zaton koje se sastoji od apartmanskog naselja i kampa. Kamp Turisthotela smatra se najkvalitetnijim kampom u Hrvatskoj i prvi je hrvatski kamp koji pripada klubu od 32 europska vrhunska kampa. Na površini od 100 ha nalazi se oko 600 apartmana u kategoriji 3 i 4 zvjezdice, 300 klimatiziranih mobilnih kuća, 1500 opremljenih kamp parcela, bazeni, plaža, restorani i dr. U samoj povijesnoj jezgri Zadra nalazi se Boutique hostel Forum koji se ističe jedinstvenom lokacijom i pogledom na arhipelag. Hostel nudi grupne i privatne sobe, prostore za druženje, terasu, caffè bar, besplatni internet i dr. U Zadru i okolici poduzeće se ističe i u pružanju usluga pranja rublja. Praonica rublja Turisthotel je vodeći objekt takve vrste u Hrvatskoj, a ističe se po svojoj tradiciji, kapacitetu i tehnologiji. Osim usluge pranja i transporta rublja, nudi se i usluga najma rublja i radne odjeće za hotele, restorane, zdravstvene ustanove, industriju i građanstvo. Poduzeće je svoju djelatnost proširilo i na djelatnost cateringa. TH catering tim sudjeluje u organizaciji raznih događanja, od privatnih proslava i poslovnih domjenaka do svadbenih zabava. TH Catering Services usmjeren je na osmišljavanje i provođenje zahtjevnih događaja na on-shore i off-shore pogonima. U sklopu te djelatnosti sudjeluje tim od 160 stalno zaposlenih profesionalaca, a koordinira se više od 400 vrhunskih kuhara, konobara i pomoćnika. Turisthotel d.d. u svom vlasništvu ima i 4 ugostiteljska objekta: caffè bar Branimir, caffè bar Forum, caffè bar Zoilo te Bistro Krševan, koji se nalaze se na atraktivnim lokacijama u gradu. ²

Turisthotel d.d. je oko 30 godina uspješno tržišno pozicioniran u području djelatnosti opskrbe, cateringa, čišćenja, osiguranja i profesionalnog osoblja za poslovne subjekte. Kao svoju strategiju ono ima razvoj kroz investicije, usavršavanje kadrova i stvaranje novih vrijednosti i to u skladu s posebnostima lokalne zajednice u kojoj djeluje. ³

¹ <http://www.turisthotel.com.hr/>, 08.03.2018.

² <http://www.turisthotel.com.hr/onama/djelatnosti>, 08.03.2018.

³ <http://www.turisthotel.com.hr/>, 08.03.2018.

Poduzeće je osnovano kao javno dioničko društvo i u skladu s tim svi podaci su javni, transparentni i dostupni. ⁴ S obzirom na ukupne prihode, Turisthotel d.d. u svojoj glavnoj djelatnosti ima udio od 1,69% i nalazi se na 11. mjestu. Gledajući EBIT, udio Turisthotel d.d. u temeljnoj djelatnosti iznosi 3,50% i zauzima 8. mjesto. Poduzeće Turisthotel d.d. rangirano je kao veliko poduzeće, a unutar djelatnosti, s obzirom na veličinu poduzeća, postoji 779 mikro, 186 malih, 72 srednje velika i 21 veliko poduzeće. U 2017. godini Turisthotel d.d. je imalo prosječno 512 zaposlenih radnika. ⁵

Tablica 2.1. Udio poduzeća Turisthotel d.d. u djelatnosti prema ukupnom prihodu (2017.)

RANG	NAZIV PODUZEĆA	UDIO U TOP 10	UDIO UDJELATNOSTI
1.	Valamar Riviera d.d.	27,29%	11,72%
2.	Maistra d.d.	17,42%	7,48%
3.	Plava Laguna d.d.	9,43%	4,05%
4.	Istraturist Umag d.d.	8,58%	3,68%
5.	Arena Hospitality Group d.d.	8,01%	3,44%
6.	Jadranski Luksuzni Hoteli d.d.	7,84%	3,63%
7.	HUP-Zagreb d.d.	5,84%	2,51%
8.	Solaris d.d.	5,75%	2,47%
9.	Liburnia Riviera Hoteli d.d.	5,20%	2,23%
10.	Jadranka Hoteli d.d.	4,64%	1,99%
11.	TURISTHOTEL d.d.	3,93%	1,69%
12.	Ostali	-	57,07%

Izvor: *Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d.*, <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

Tablica 2.2. Udio poduzeća Turisthotel d.d. u djelatnosti prema EBIT (2017.)

RANG	NAZIV PODUZEĆA	UDIO U TOP 10	UDIO UDJELATNOSTI
1.	Valamar Riviera d.d.	20,06%	10,76%
2.	Maistra d.d.	17,93%	9,62%
3.	Plava Laguna d.d.	11,20%	6,01%
4.	Istraturist Umag d.d.	10,20%	5,47%
5.	Arena Hospitality Group d.d.	8,91%	4,78%
6.	Jadranski Luksuzni Hoteli d.d.	7,16%	3,84%
7.	Punta Skala d.o.o.	7,10%	3,81%
8.	TURISTHOTEL d.d.	6,52%	3,50%
9.	HUP-Zagreb d.d.	5,60%	3,00%
10.	Sunčani Hvar d.d.	5,32%	2,85%
11.	Ostali	-	46,36%

Izvor: *Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d.*, <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

⁴ Osnovni podaci poduzeća Turisthotel d.d. su: sjedište – Zadar, Obala kneza Branimira 6; osnovna djelatnost – ugostiteljstvo i turizam; pravni oblik – dioničko društvo; OIB: 74204012744; Matični broj (MB) – 060001921; Registar sud – Trgovački sud u Zadru; Temeljni kapital – 212.718.480,00, uplaćen u cijelosti; Godina osnivanja – 1959.; Dionice – 366.756 dionica nominalne vrijednosti 580,00 kn; Trgovanje dionicom – Dionice TUHO-R-A; Žiro račun – 2407000-1100017180; Banka: OTP banka d.d. Zadar; <http://www.turisthotel.com.hr/onama/osnovno>, 30.07.2018.

⁵ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

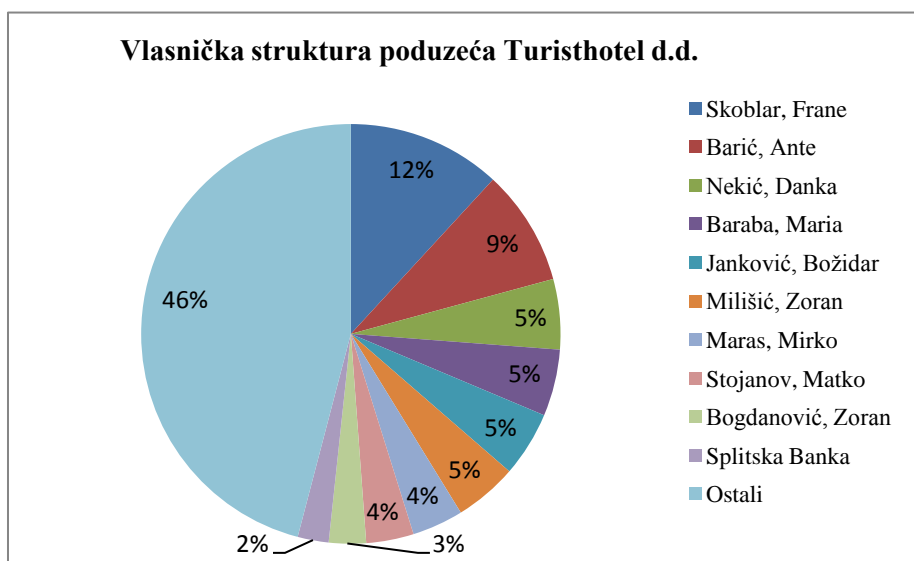
Turisthotel d.d. je u privatnom vlasništvu. Dioničkim društvom u 2017. godini upravlja Frane Skoblar kao jedini član uprave poduzeća. Nadzorni odbor čine Mate Bilaver kao predsjednik, Ante Barić kao zamjenik predsjednika te Miljenko Alerić. Glavnu skupštinu čine svi dioničari društva. Temeljni kapital poduzeća na dan 31.12.2017. čini 366.756 dionica, nominalne vrijednosti 580 kuna. Vlasničku strukturu Turisthotel d.d. čine dioničari među kojima najveći udio ima Frane Skoblar (12%), a slijede Ante Barić (9%), Danka Nekić (5%) i dr. Društvo je vlasnik 3.172 vlastite dionice (0,86%).⁶

Tablica 3.1. Vlasnička struktura Turisthotel d.d.

IME I PREZIME/ TVRTKA	BROJ DIONICA	POSTOTAK
Skoblar, Frane	43.451,00	11,85%
Barić, Ante	32.748,00	8,93%
Nekić, Danka	19.887,00	5,42%
Baraba, Maria	18.860,00	5,14%
Janković, Božidar	18.442,00	5,03%
Milišić, Zoran	17.805,00	4,85%
Maras, Mirko	14.506,00	3,95%
Stojanov, Matko	13.423,00	3,66%
Bogdanović, Zoran	10.500,00	2,86%
Splitska Banka	8.751,00	2,39%
Ostali	168.383,00	45,92%
UKUPNO	366.756,00	100,00%

Izvor: Izrađeno prema: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu

Grafikon 3.1. Vlasnička struktura Turisthotel d.d.

Izvor: Izrađeno prema: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu

⁶ Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U cilju uspješnog upravljanja hotelijerskim, ali i ostalim poduzećima, nužno je posjedovanje informacija koje ukazuju na situaciju u poduzeću. Takve informacije pruža analiza financijskih izvještaja koja se smatra „preduvjetom efikasnog upravljanja financijskim procesima“. ⁷ Analiza financijskih izvještaja može se najjednostavnije definirati kao „proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.“ ⁸ No, iako analiza financijskih izvještaja obuhvaća važne elemente vezane za donošenje odluka te se smatra bitnim čimbenikom za proces upravljanja, potrebno je voditi računa o njenom ograničenju, tj. o tome da ona ne obuhvaća cjelinu i da ne daje uvijek odgovore na sva pitanja. Ograničenost analize ima svoj uzrok i u ograničenosti financijskih izvještaja koji prikazuju samo događaje koji se mogu izraziti u novcu, zatim prošle, ali ne i očekivane događaje, nabavnu, ali ne i tržišnu vrijednost imovine itd. Na temelju analize moguće je donijeti zaključak o bonitetu promatranog poduzeća. Svrha analize je „procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tokova poduzeća“ ⁹ te procjena tih rezultata u pogledu rezultata ostalih konkurenata i same strategije poduzeća.

Analitička sredstva i postupci koji se u pravilu koriste u analizi financijskih izvještaja su komparativni financijski izvještaji (horizontalna analiza), strukturni financijski izvještaji (vertikalna analiza) te pokazatelji financijske analize.

Slika 4.1. Analitička sredstva i instrumenti analize financijskih izvještaja

Izvor: Preuzeto od: Žager K. i Žager L., *op.cit.*, 1999., str. 158

⁷ Deković Ž., „Analiza financijskog poslovanja hotelijerskih poduzeća“, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik, 2016., str. 37

⁸ Žager K., Žager L., „Analiza financijskih izvještaja“, Masmedia, Zagreb, 1999., str. 156

⁹ Vidučić Lj., „Financijski menadžment“, RRiF plus, Zagreb, 2006., str. 376

Komparativni financijski izvještaji služe za provedbu horizontalne analize, tj. za dobivanje uvida u promjene tijekom promatranih obračunskih razdoblja. S druge strane, strukturni financijski izvještaji koriste se u svrhu vertikalne analize i korisni su u usporedbi dvaju poduzeća koja nisu jednakih veličina i kod kojih se ne vrši usporedba u apsolutnim veličinama. Vertikalna analiza je pogodna i u uvjetima visoke inflacije gdje usporedba u apsolutnim iznosima nije moguća. Uzimajući u obzir vremensko razdoblje na koje je analiza usmjerena, razlikuju se ex post i ex ante analiza. Ex post analiza donosi informacije o trenutnim rezultatima poduzeća na temelju prošlih podataka. Ex ante analiza koristi se za prognozu budućeg razvoja poduzeća i za poboljšanje financijske situacije. Međutim, sama horizontalna i vertikalna analiza nisu dostatne te je potrebno i korisno izračunati financijske pokazatelje. Financijski pokazatelji su racionalni ili odnosni brojevi koji prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća¹⁰.

Financijski izvještaji polazište su financijske analize hotelijerskih poduzeća. Cilj financijskog izvješćivanja je „informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja“ i to na temelju svih relevantnih informacija.¹¹ Analiza financijskih izvješća provodi se radi analize ostvarenja sigurnosti i učinkovitosti poslovanja poduzetnika. Sigurnost poslovanja odnosi se na sposobnost plaćanja obveza, a efikasnost na sposobnost ostvarivanja zadovoljavajuće dobiti.¹² Financijski izvještaji daju vjerodostojan prikaz imovinske i financijske situacije poduzeća. Sastavljanje financijskih izvještaja propisano je Zakonom o računovodstvu¹³, a provodi se primjenom standarda financijskog izvještavanja.

Prema Zakonu o računovodstvu, godišnje financijske izvještaje čine:¹⁴

- 1) izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- 2) račun dobiti i gubitka
- 3) izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- 4) izvještaj o novčanim tokovima
- 5) izvještaj o promjenama kapitala
- 6) bilješke uz financijske izvještaje

Financijskim izvještajima služe se različiti korisnici koji izvještaje analiziraju iz različitih razloga. Korisnici financijskih izvještaja mogu se podijeliti na interne i eksterne. Najznačajniji

¹⁰ Deković Ž., op. cit., 2016., str. 40

¹¹ Žager K. i Žager L., op. cit., 1999., str. 33

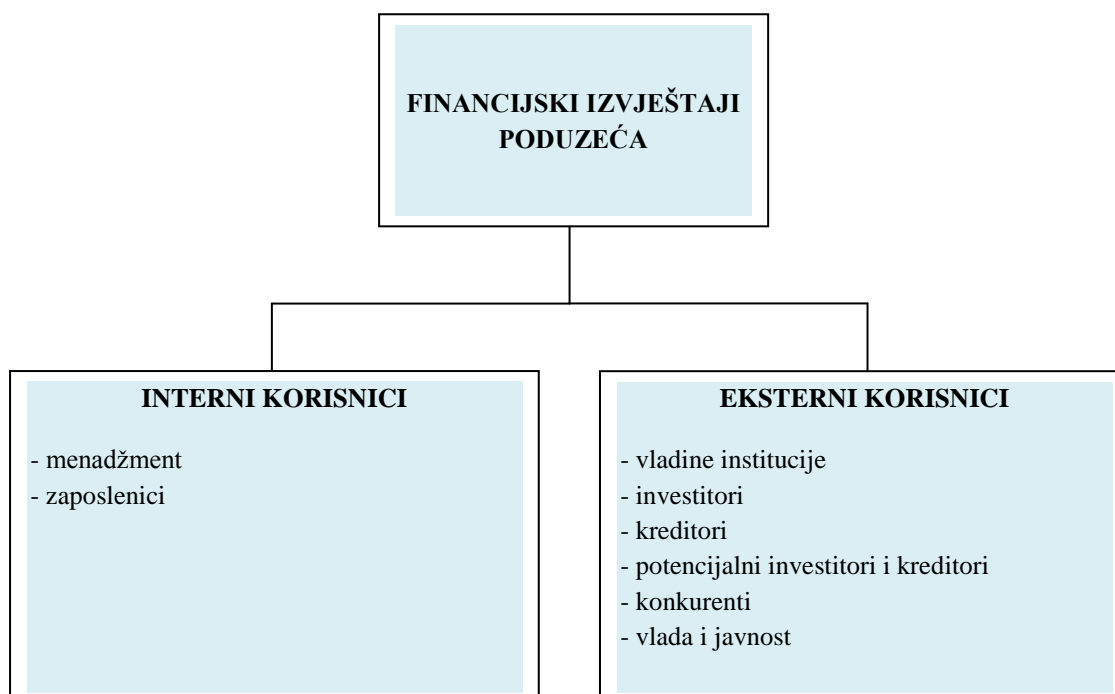
¹² Bešvir B., „Kako čitati i analizirati financijske izvještaje“, RRI F, Zagreb, 2008., str. 85

¹³ Zakon o računovodstvu, Narodne novine, 78/15, 134/15 i 120/2016.

¹⁴ Zakon o računovodstvu, Narodne novine, 78/15, 134/15 i 120/2016, čl. 19., stavak 2.

interni korisnici financijskih izvještaja su menadžment poduzeća i zaposlenici. Menadžment poduzeća, koji se može pojaviti i u ulozi vlasnika, zainteresiran je za sve kategorije informacija iz financijskih izvještaja što proizlazi iz njegove funkcije koja obuhvaća osiguravanje rasta i razvoja poduzeća, dividende vlasnicima, naknade kreditorima i investitorima, plaće zaposlenicima i dr. S druge strane, zaposlenici su u pravilu zainteresirani za informacije o visini plaća i sigurnosti zaposlenja. Kad se govori o eksternim korisnicima financijskih izvještaja misli se ponajprije na vlasnike poduzeća, a potom na kreditore, investitore, poslovne partnere, konkurenciju, vladu, javnost i dr. Vlasnike i potencijalne investitore zanima prvenstveno dugotrajna stabilnost poduzeća i rentabilnost, odnosno povrat na uložena sredstva. Potencijalne kreditore i investitore zanimaju i informacije vezane za bonitet poduzeća, odnosno likvidnost i procjena novčanih tokova ukoliko se radi o kratkoročnim kreditorima. Bonitet poduzeća predmet je analize i za poslovne partnere i konkurenciju. Eksterni korisnici su i vladine institucije koje izvještaje analiziraju radi porezne politike. Ukoliko se radi o javnim poduzećima, za financijske se izvještaje zanima i cjelokupna javnost. U specifične korisnike financijskih izvještaja mogu se ubrojiti i sindikati koji vode računa o plaćama zaposlenika.¹⁵

Slika 4.2. Korisnici financijskih izvještaja

Izvor: *Izrađeno prema: Gulin D., Tušek B., Žager L., op. cit., 2004., str. 156*

¹⁵ Gulin D., Tušek B., Žager L., „Poslovno planiranje, kontrola i analiza“, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2004., str. 155-157

5. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Horizontalna analiza se može definirati kao „analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka u dužem razdoblju, da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija (financijskih podataka)“.¹⁶ Uobičajena sredstva i postupci koji se koriste u takvoj analizi su komparativni financijski izvještaji i sagledavanje promjena kroz bazne indekse. Za potpunije sagledavanje poslovanja nalaže se potreba sastavljanja podloge za analizu poslovanja u dužem razdoblju.¹⁷ Horizontalna analiza može se obavljati na dva načina: usporedbom svake godine sa prethodnom ili pak odabirom bazne godine koja će činiti osnovicu usporedbe s ostalim godinama. Horizontalnom analizom iskazuju se apsolutni i relativni podaci o povećanju ili smanjenju pozicija u odnosu na godinu s kojom se uspoređuje. U horizontalnoj analizi vrijeme se smatra ključnom varijablom jer se usporedbom podataka financijskih izvještaja donosi zaključak o kretanju pojave kroz promatrano razdoblje.¹⁸

S druge strane, vertikalna analiza najčešće podrazumijeva uspoređivanje financijskih izvještaja i to u jednoj godini. Podloge za vertikalnu analizu su u pravilu bilanca i račun dobiti i gubitka. Kod bilance se za potrebe analize aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, a to znači da se pojedine stavke izražavaju kao postotak od aktive ili pasive. Pri vertikalnoj analizi računa dobiti ili gubitka, uvažena je praksa da se neto prodaja izjednačava sa 100, odnosno da se pojedine stavke izražavaju kao postotak od neto prodaje.¹⁹ Vertikalnu analizu računa dobiti i gubitka moguće je provoditi i na način da se struktura prihoda i rashoda promatra u odnosu na ukupne prihode, tj. da se ukupni prihodi izjednače sa 100 i da se s tom stavkom dijele ostale stavke izvještaja. Vertikalna analiza je važan oblik analize izvještaja koji omogućuje uvid u samu strukturu financijskih izvještaja. Strukturni su izvještaji posebno korisni pri uspoređivanju s drugim poduzećima u situaciji kad je u gospodarstvu prisutna inflacija.²⁰

¹⁶ Žager K. i Žager L., op. cit., 1999., str. 162

¹⁷ Ibid., str. 162-164

¹⁸ Deković Ž., op. cit., 2016., str. 40-41

¹⁹ Žager K. i Žager L., op. cit., 1999., str. 164

²⁰ Deković Ž., op. cit., 2016., str. 41

5.1. Horizontalna i vertikalna analiza bilance

Bilanca se, kao jedan od temeljnih financijskih izvještaja, može definirati kao „slika financijskog stanja poduzeća u određenom vremenskom trenutku“²¹, odnosno kao „sustavni pregled stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan“.²²

Bilanca se sastoji od aktive i pasive. Aktiva podrazumijeva imovinu poslovnog subjekta. Imovina se smatra resursom koji kontrolira poslovni subjekt i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi. Imovina se dijeli na dugotrajnu i kratkotrajnu. Dugotrajna imovina je ona imovina čiji je vijek trajanja duži od godine dana i koju čine nematerijalna imovina, materijalna imovina, dugotrajna financijska imovina i dugotrajna potraživanja. Kratkotrajna imovina je imovina za koju se očekuje da bude realizirana unutar godine dana ili jednog ciklusa poslovanja. Takvu imovinu čine zalihe, kratkotrajna potraživanja, kratkotrajna financijska imovina te novac u banci i blagajni. S druge strane, pasiva se odnosi na kapital i obveze. Vlastiti kapital (glavnica) je ostatak imovine poslovnog subjekta nakon odbitka svih obveza i smatra se vlastitim izvorom imovine. U kapital se ubrajaju upisani kapital, premije na emitirane dionice, revalorizacijske rezerve, rezerve, zadržana dobit ili preneseni gubitak i dobit ili gubitak tekuće godine. Obveze su tuđi izvor imovine, odnosno element bilance koji proizlazi iz prošlih događaja i čije podmirenje sa sobom nosi odljev resursa. Obveze mogu biti dugoročne za koje se očekuje da budu podmirene u roku dužem od godine dana i kratkoročne za koje se očekuje da budu podmirene u roku od jedne godine.²³

Osnovna karakteristika bilance je tzv. bilančna ravnoteža koja znači da je imovina uvijek jednaka zbroju obveza i kapitala, tj. da je aktiva uvijek jednaka pasivi. Razlog jednakosti aktive i pasive proizlazi iz činjenice da vlastiti kapital predstavlja višak imovine nad obvezama i taj se iznos mijenja u odnosu na vrijednost imovine. Uravnoteženje lijeve i desne strane bilance rezultat je promatranja imovine s različitih gledišta. Dok aktiva prikazuje oblik u kojem se koristi imovina, pasiva prikazuje način financiranja imovine.²⁴

Sljedećima tablicama (5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4.) i grafikonima (5.1.1. i 5.1.2.) prikazana je horizontalna i vertikalna analiza bilance.

²¹ Van Horne J. C., Wachowicz J. M. „Osnove financijskog menadžmenta“, IX. Izdanje, Mate d.o.o., Zagreb, 2002., str. 120

²² Gulin D., Spajić F., Spremić I., Tadijančević S., Vašiček V., Žager K., Žager L., „Računovodstvo“, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2003., str. 50

²³ Ibid.

²⁴ Ivanović Z., „Financijski menadžment“, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997., str. 70

Tablica 5.1.1. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2015.)

Red. broj	POZICIJA	2014.	2015.	Iznos promjene	Postotak promjene
	AKTIVA				
A	DUGOTRAJNA IMOVINA	173.648.220,00	187.611.473,00	13.963.253,00	8,04%
1.	Materijalna imovina	169.202.552,00	179.905.435,00	10.702.883,00	6,33%
1.1.	Zemljište	45.286.310,00	45.286.310,00	0,00	0,00%
1.2.	Građevinski objekti	108.530.700,00	117.162.525,00	8.631.825,00	7,95%
1.3.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	5.629.175,00	3.692.464,00	-1.936.711,00	-34,40%
1.4.	Predujmovi za materijalnu imovinu	29,00	2.865.026,00	2.864.997,00	9879300,00%
1.5.	Materijalna imovina u pripremi	9.587.411,00	10.730.183,00	1.142.772,00	11,92%
1.6.	Ostala materijalna imovina	168.927,00	168.927,00	0,00	0,00%
2.	Dugotrajna financijska imovina	3.718.181,00	6.940.293,00	3.222.112,00	86,66%
2.1.	Udijeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	2.400,00	0,00	-2.400,00	-100,00%
2.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	2.675.095,00	2.483.805,00	-191.290,00	-7,15%
2.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	1.040.686,00	4.456.488,00	3.415.802,00	328,23%
3.	Odgodena porezna imovina	727.487,00	765.745,00	38.258,00	5,26%
B	KRATKOTRAJNA IMOVINA	211.688.454,00	239.990.218,00	28.301.764,00	13,37%
1.	Zalihe	2.095.834,00	3.666.771,00	1.570.937,00	74,96%
1.1.	Sirovine i materijali	1.413.096,00	1.672.662,00	259.566,00	18,37%
1.2.	Predujmovi za zalihe	682.738,00	1.994.109,00	1.311.371,00	192,08%
2.	Potraživanja	20.164.146,00	25.035.047,00	4.870.901,00	24,16%
2.1.	Potraživanja od povezanih poduzetnika	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.2.	Potraživanja od kupaca	12.943.598,00	14.164.286,00	1.220.688,00	9,43%
2.3.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	32.225,00	15.522,00	-16.703,00	-51,83%
2.4.	Potraživanja od države i drugih institucija	7.188.323,00	10.855.239,00	3.666.916,00	51,01%
3.	Kratkotrajna financijska imovina	146.652.707,00	141.670.109,00	-4.982.598,00	-3,40%
3.1.	Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	0,00	0,00	0,00	0,00%
3.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	2.491.622,00	2.532.118,00	40.496,00	1,63%
3.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	144.161.085,00	139.137.991,00	-5.023.094,00	-3,48%
4.	Novac u banci i blagajni	42.775.767,00	69.618.291,00	26.842.524,00	62,75%
C	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	93.385,00	2.201.322,00	2.107.937,00	2257,25%
D	UKUPNO AKTIVA	385.430.059,00	429.803.013,00	44.372.954,00	11,51%
Red. broj	POZICIJA	2014.	2015.	Iznos promjene	Postotak promjene
	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE	271.021.355,00	330.883.484,00	59.862.129,00	22,09%
1.	Temeljni (upisani) kapital	169.745.080,00	212.718.480,00	42.973.400,00	25,32%
2.	Kapitalne rezerve	34.786.487,00	43.664.339,00	8.877.852,00	25,52%
3.	Rezerve iz dobiti	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.1.	Zakonske rezerve	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.2.	Rezerve za vlastite dionice	3.520.374,00	358.226,00	-3.162.148,00	-89,82%
3.3.	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-3.520.374,00	-358.226,00	3.162.148,00	89,82%
4.	Revalorizacijske rezerve	-2.909.949,00	-3.062.981,00	-153.032,00	-5,26%
5.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	4.331.730,00	7.545.037,00	3.213.307,00	74,18%
5.1.	Zadržana dobit	4.331.730,00	7.545.037,00	3.213.307,00	74,18%
5.2.	Preneseni gubitak	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	Dobit ili gubitak poslovne godine	64.881.327,00	69.831.929,00	4.950.602,00	7,63%
6.1.	Dobit poslovne godine	64.881.327,00	69.831.929,00	4.950.602,00	7,63%
6.2.	Gubitak poslovne godine	0,00	0,00	0,00	0,00%
B	DUGOROČNE OBVEZE	70.421.544,00	77.769.010,00	7.347.466,00	10,43%
1.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	70.421.544,00	77.769.010,00	7.347.466,00	10,43%
C	KRATKOROČNE OBVEZE	43.592.267,00	19.272.478,00	-24.319.789,00	-55,79%
1.	Obveze prema povezanim poduzetnicima	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	390.773,00	295.387,00	-95.386,00	-24,41%
3.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	7.185.194,00	4.793.611,00	-2.391.583,00	-33,28%
4.	Obveze za predujmove	490.188,00	1.191.012,00	700.824,00	142,97%
5.	Obveze prema dobavljačima	6.920.737,00	9.866.380,00	2.945.643,00	42,56%
6.	Obveze prema zaposlenicima	1.636.693,00	1.590.590,00	-46.103,00	-2,82%
7.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	1.956.689,00	1.258.233,00	-698.456,00	-35,70%
8.	Ostale kratkoročne obveze	25.011.993,00	277.265,00	-24.734.728,00	-98,89%
D	ODGODENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	394.893,00	1.878.041,00	1.483.148,00	375,58%
E	UKUPNO PASIVA	385.430.059,00	429.803.013,00	44.372.954,00	11,51%

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2015. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.1.2. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2015.-2016.)

Red. broj	POZICIJA	2015.	2016.	Iznos promjene	Postotak promjene
	AKTIVA				
A	DUGOTRAJNA IMOVINA	187.611.473,00	291.639.192,00	104.027.719,00	55,45%
1.	Materijalna imovina	179.905.435,00	202.287.609,00	22.382.174,00	12,44%
1.1.	Zemljište	45.286.310,00	49.976.270,00	4.689.960,00	10,36%
1.2.	Građevinski objekti	117.162.525,00	130.046.528,00	12.884.003,00	11,00%
1.3.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	3.692.464,00	4.755.592,00	1.063.128,00	28,79%
1.4.	Predujmovi za materijalnu imovinu	2.865.026,00	2.487,00	-2.862.539,00	-99,91%
1.5.	Materijalna imovina u pripremi	10.730.183,00	17.337.805,00	6.607.622,00	61,58%
1.6.	Ostala materijalna imovina	168.927,00	168.927,00	0,00	0,00%
2.	Dugotrajna financijska imovina	6.940.293,00	88.904.764,00	81.964.471,00	1180,99%
2.1.	Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	0,00	4.984.138,00	4.984.138,00	-
2.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	2.483.805,00	4.078.434,00	1.594.629,00	64,20%
2.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	4.456.488,00	79.842.192,00	75.385.704,00	1691,59%
3.	Odgodena porezna imovina	765.745,00	446.819,00	-318.926,00	-41,65%
B	KRATKOTRAJNA IMOVINA	239.990.218,00	163.395.102,00	-76.595.116,00	-31,92%
1.	Zalihe	3.666.771,00	2.932.214,00	-734.557,00	-20,03%
1.1.	Sirovine i materijali	1.672.662,00	1.842.312,00	169.650,00	10,14%
1.2.	Predujmovi za zalihe	1.994.109,00	1.089.902,00	-904.207,00	-45,34%
2.	Potraživanja	25.035.047,00	11.456.472,00	-13.578.575,00	-54,24%
2.1.	Potraživanja od povezanih poduzetnika	0,00	8.528,00	8.528,00	-
2.2.	Potraživanja od kupaca	14.164.286,00	10.374.202,00	-3.790.084,00	-26,76%
2.3.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	15.522,00	94.126,00	78.604,00	506,40%
2.4.	Potraživanja od države i drugih institucija	10.855.239,00	979.616,00	-9.875.623,00	-90,98%
3.	Kratkotrajna financijska imovina	141.670.109,00	42.930.571,00	-98.739.538,00	-69,70%
3.1.	Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	0,00	706.064,00	706.064,00	-
3.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	2.532.118,00	41.881.693,00	39.349.575,00	1554,02%
3.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	139.137.991,00	342.814,00	-138.795.177,00	-99,75%
4.	Novac u banci i blagajni	69.618.291,00	106.075.845,00	36.457.554,00	52,37%
C	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	2.201.322,00	305.611,00	-1.895.711,00	-86,12%
D	UKUPNO AKTIVA	429.803.013,00	455.339.905,00	25.536.892,00	5,94%
Red. broj	POZICIJA	2015.	2016.	Iznos promjene	Postotak promjene
	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE	330.883.484,00	364.958.696,00	34.075.212,00	10,30%
1.	Temeljni (upisani) kapital	212.718.480,00	212.718.480,00	0,00	0,00%
2.	Kapitalne rezerve	43.664.339,00	43.664.339,00	0,00	0,00%
3.	Rezerve iz dobiti	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.1.	Zakonske rezerve	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.2.	Rezerve za vlastite dionice	358.226,00	358.226,00	0,00	0,00%
3.3.	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-358.226,00	-358.226,00	0,00	0,00%
4.	Revalorizacijske rezerve	-3.062.981,00	-1.787.278,00	1.275.703,00	41,65%
5.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	7.545.037,00	39.200.646,00	31.655.609,00	419,56%
5.1.	Zadržana dobit	7.545.037,00	39.200.646,00	31.655.609,00	419,56%
5.2.	Preneseni gubitak	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	Dobit ili gubitak poslovne godine	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
6.1.	Dobit poslovne godine	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
6.2.	Gubitak poslovne godine	0,00	0,00	0,00	0,00%
B	DUGOROČNE OBVEZE	77.769.010,00	72.671.029,00	-5.097.981,00	-6,56%
1.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	77.769.010,00	72.671.029,00	-5.097.981,00	-6,56%
C	KRATKOROČNE OBVEZE	19.272.478,00	15.293.516,00	-3.978.962,00	-20,65%
1.	Obveze prema povezanim poduzetnicima	0,00	217.316,00	217.316,00	-
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	295.387,00	200.000,00	-95.387,00	-32,29%
3.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	4.793.611,00	4.325.170,00	-468.441,00	-9,77%
4.	Obveze za predujmove	1.191.012,00	1.273.369,00	82.357,00	6,91%
5.	Obveze prema dobavljačima	9.866.380,00	5.454.800,00	-4.411.580,00	-44,71%
6.	Obveze prema zaposlenicima	1.590.590,00	1.735.217,00	144.627,00	9,09%
7.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	1.258.233,00	1.858.140,00	599.907,00	47,68%
8.	Ostale kratkoročne obveze	277.265,00	229.504,00	-47.761,00	-17,23%
D	ODGODENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	1.878.041,00	2.416.664,00	538.623,00	28,68%
E	UKUPNO PASIVA	429.803.013,00	455.339.905,00	25.536.892,00	5,94%

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2016. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.1.3. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2016.-2017.)

Red. broj	POZICIJA	2016.	2017.	Iznos promjene	Postotak promjene
	AKTIVA				
A	DUGOTRAJNA IMOVINA	291.639.192,00	363.270.347,00	71.631.155,00	24,56%
1.	Materijalna imovina	202.287.609,00	276.307.649,00	74.020.040,00	36,59%
1.1.	Zemljište	49.976.270,00	49.976.270,00	0,00	0,00%
1.2.	Građevinski objekti	130.046.528,00	174.634.228,00	44.587.700,00	34,29%
1.3.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	4.755.592,00	4.387.820,00	-367.772,00	-7,73%
1.4.	Predujmovi za materijalnu imovinu	2.487,00	13.132.512,00	13.130.025,00	527946,32%
1.5.	Materijalna imovina u pripremi	17.337.805,00	34.007.892,00	16.670.087,00	96,15%
1.6.	Ostala materijalna imovina	168.927,00	168.927,00	0,00	0,00%
2.	Dugotrajna financijska imovina	88.904.764,00	86.293.800,00	-2.610.964,00	-2,94%
2.1.	Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	4.984.138,00	4.984.138,00	0,00	0,00%
2.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	4.078.434,00	2.844.665,00	-1.233.769,00	-30,25%
2.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	79.842.192,00	78.464.997,00	-1.377.195,00	-1,72%
3.	Odgodena porezna imovina	446.819,00	668.898,00	222.079,00	49,70%
B	KRATKOTRAJNA IMOVINA	163.395.102,00	148.006.644,00	-15.388.458,00	-9,42%
1.	Zalihe	2.932.214,00	2.409.161,00	-523.053,00	-17,84%
1.1.	Sirovine i materijali	1.842.312,00	1.842.615,00	303,00	0,02%
1.2.	Predujmovi za zalihe	1.089.902,00	566.546,00	-523.356,00	-48,02%
2.	Potraživanja	11.456.472,00	13.035.723,00	1.579.251,00	13,78%
2.1.	Potraživanja od povezanih poduzetnika	8.528,00	10.738,00	2.210,00	25,91%
2.2.	Potraživanja od kupaca	10.374.202,00	12.768.144,00	2.393.942,00	23,08%
2.3.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	94.126,00	85.211,00	-8.915,00	-9,47%
2.4.	Potraživanja od države i drugih institucija	979.616,00	171.630,00	-807.986,00	-82,48%
3.	Kratkotrajna financijska imovina	42.930.571,00	68.902.086,00	25.971.515,00	60,50%
3.1.	Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	706.064,00	0,00	-706.064,00	-100,00%
3.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	41.881.693,00	68.394.057,00	26.512.364,00	63,30%
3.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	342.814,00	508.029,00	165.215,00	48,19%
4.	Novac u banci i blagajni	106.075.845,00	63.659.674,00	-42.416.171,00	-39,99%
C	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	305.611,00	12.928.523,00	12.622.912,00	4130,39%
D	UKUPNO AKTIVA	455.339.905,00	524.205.514,00	68.865.609,00	15,12%
Red. broj	POZICIJA	2016.	2017.	Iznos promjene	Postotak promjene
	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE	364.958.696,00	411.549.279,00	46.590.583,00	12,77%
1.	Temeljni (upisani) kapital	212.718.480,00	212.718.480,00	0,00	0,00%
2.	Kapitalne rezerve	43.664.339,00	43.664.339,00	0,00	0,00%
3.	Rezerve iz dobiti	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.1.	Zakonske rezerve	186.680,00	186.680,00	0,00	0,00%
3.2.	Rezerve za vlastite dionice	358.226,00	358.226,00	0,00	0,00%
3.3.	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-358.226,00	-358.226,00	0,00	0,00%
4.	Revalorizacijske rezerve	-1.787.278,00	-2.798.968,00	-1.011.690,00	-56,61%
5.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	39.200.646,00	78.181.083,00	38.980.437,00	99,44%
5.1.	Zadržana dobit	39.200.646,00	78.181.083,00	38.980.437,00	99,44%
5.2.	Preneseni gubitak	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	Dobit ili gubitak poslovne godine	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
6.1.	Dobit poslovne godine	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
6.2.	Gubitak poslovne godine	0,00	0,00	0,00	0,00%
B	DUGOROČNE OBVEZE	72.671.029,00	66.466.886,00	-6.204.143,00	-8,54%
1.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	72.671.029,00	66.466.886,00	-6.204.143,00	-8,54%
C	KRATKOROČNE OBVEZE	15.293.516,00	42.883.008,00	27.589.492,00	180,40%
1.	Obveze prema povezanim poduzetnicima	217.316,00	78.556,00	-138.760,00	-63,85%
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00%
3.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	4.325.170,00	5.779.729,00	1.454.559,00	33,63%
4.	Obveze za predujmove	1.273.369,00	662.095,00	-611.274,00	-48,00%
5.	Obveze prema dobavljačima	5.454.800,00	31.886.575,00	26.431.775,00	484,56%
6.	Obveze prema zaposlenicima	1.735.217,00	2.049.865,00	314.648,00	18,13%
7.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	1.858.140,00	1.978.117,00	119.977,00	6,46%
8.	Ostale kratkoročne obveze	229.504,00	248.071,00	18.567,00	8,09%
D	ODGODENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	2.416.664,00	3.306.341,00	889.677,00	36,81%
E	UKUPNO PASIVA	455.339.905,00	524.205.514,00	68.865.609,00	15,12%

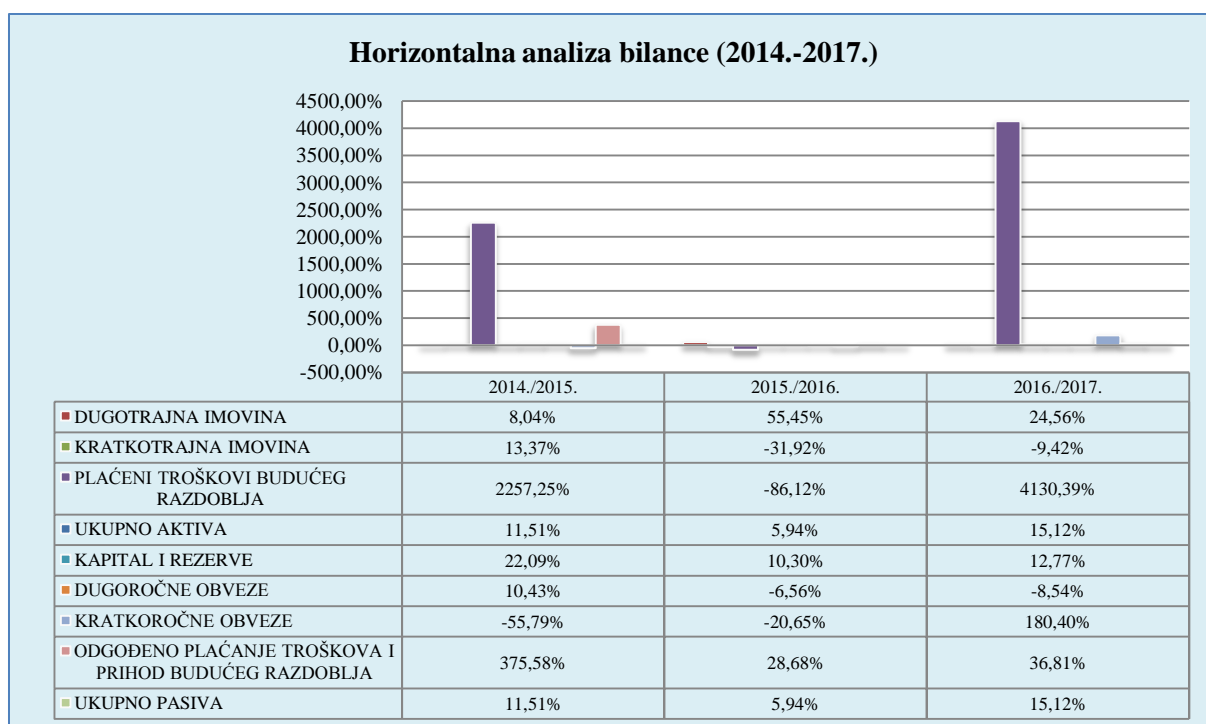
Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.1.4. Vertikalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Red. broj	POZICIJA	2014.	2015.	2016.	2017.
	AKTIVA				
A	DUGOTRAJNA IMOVINA	45,05%	43,65%	64,05%	69,30%
1.	Materijalna imovina	43,90%	41,86%	44,43%	52,71%
1.1.	Zemljište	11,75%	10,54%	10,98%	9,53%
1.2.	Građevinski objekti	28,16%	27,26%	28,56%	33,31%
1.3.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	1,46%	0,86%	1,04%	0,84%
1.4.	Predujmovi za materijalnu imovinu	0,00%	0,67%	0,00%	2,51%
1.5.	Materijalna imovina u pripremi	2,49%	2,50%	3,81%	6,49%
1.6.	Ostala materijalna imovina	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%
2.	Dugotrajna financijska imovina	0,96%	1,61%	19,52%	16,46%
2.1.	Udijeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	0,00%	0,00%	1,09%	0,95%
2.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	0,69%	0,58%	0,90%	0,54%
2.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	0,27%	1,04%	17,53%	14,97%
3.	Odgodena porezna imovina	0,19%	0,18%	0,10%	0,13%
B	KRATKOTRAJNA IMOVINA	54,92%	55,84%	35,88%	28,23%
1.	Zalihe	0,54%	0,85%	0,64%	0,46%
1.1.	Sirovine i materijali	0,37%	0,39%	0,40%	0,35%
1.2.	Predujmovi za zalihe	0,18%	0,46%	0,24%	0,11%
2.	Potraživanja	5,23%	5,82%	2,52%	2,49%
2.1.	Potraživanja od povezanih poduzetnika	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2.2.	Potraživanja od kupaca	3,36%	3,30%	2,28%	2,44%
2.3.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0,01%	0,00%	0,02%	0,02%
2.4.	Potraživanja od države i drugih institucija	1,87%	2,53%	0,22%	0,03%
3.	Kratkotrajna financijska imovina	38,05%	32,96%	9,43%	13,14%
3.1.	Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	0,00%	0,00%	0,16%	0,00%
3.2.	Ulaganja u vrijednosne papire	0,65%	0,59%	9,20%	13,05%
3.3.	Dani zajmovi, depoziti i slično	37,40%	32,37%	0,08%	0,10%
4.	Novac u banci i blagajni	11,10%	16,20%	23,30%	12,14%
C	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	0,02%	0,51%	0,07%	2,47%
D	UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Red. broj	POZICIJA	2014.	2015.	2016.	2017.
	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE	70,32%	76,98%	80,15%	78,51%
1.	Temeljni (upisani) kapital	44,04%	49,49%	46,72%	40,58%
2.	Kapitalne rezerve	9,03%	10,16%	9,59%	8,33%
3.	Rezerve iz dobiti	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%
3.1.	Zakonske rezerve	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%
3.2.	Rezerve za vlastite dionice	0,91%	0,08%	0,08%	0,07%
3.3.	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-0,91%	-0,08%	-0,08%	-0,07%
4.	Revalorizacijske rezerve	-0,75%	-0,71%	-0,39%	-0,53%
5.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1,12%	1,76%	8,61%	14,91%
5.1.	Zadržana dobit	1,12%	1,76%	8,61%	14,91%
5.2.	Preneseni gubitak	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
6.	Dobit ili gubitak poslovne godine	16,83%	16,25%	15,59%	15,18%
6.1.	Dobit poslovne godine	16,83%	16,25%	15,59%	15,18%
6.2.	Gubitak poslovne godine	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
B	DUGOROČNE OBVEZE	18,27%	18,09%	15,96%	12,68%
1.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	18,27%	18,09%	15,96%	12,68%
C	KRATKOROČNE OBVEZE	11,31%	4,48%	3,36%	8,18%
1.	Obveze prema povezanim poduzetnicima	0,00%	0,00%	0,05%	0,01%
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	0,10%	0,07%	0,04%	0,04%
3.	Obveze prema bankama i drugim fin. institucijama	1,86%	1,12%	0,95%	1,10%
4.	Obveze za predujmove	0,13%	0,28%	0,28%	0,13%
5.	Obveze prema dobavljačima	1,80%	2,30%	1,20%	6,08%
6.	Obveze prema zaposlenicima	0,42%	0,37%	0,38%	0,39%
7.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	0,51%	0,29%	0,41%	0,38%
8.	Ostale kratkoročne obveze	6,49%	0,06%	0,05%	0,05%
D	ODGODENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0,10%	0,44%	0,53%	0,63%
E	UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

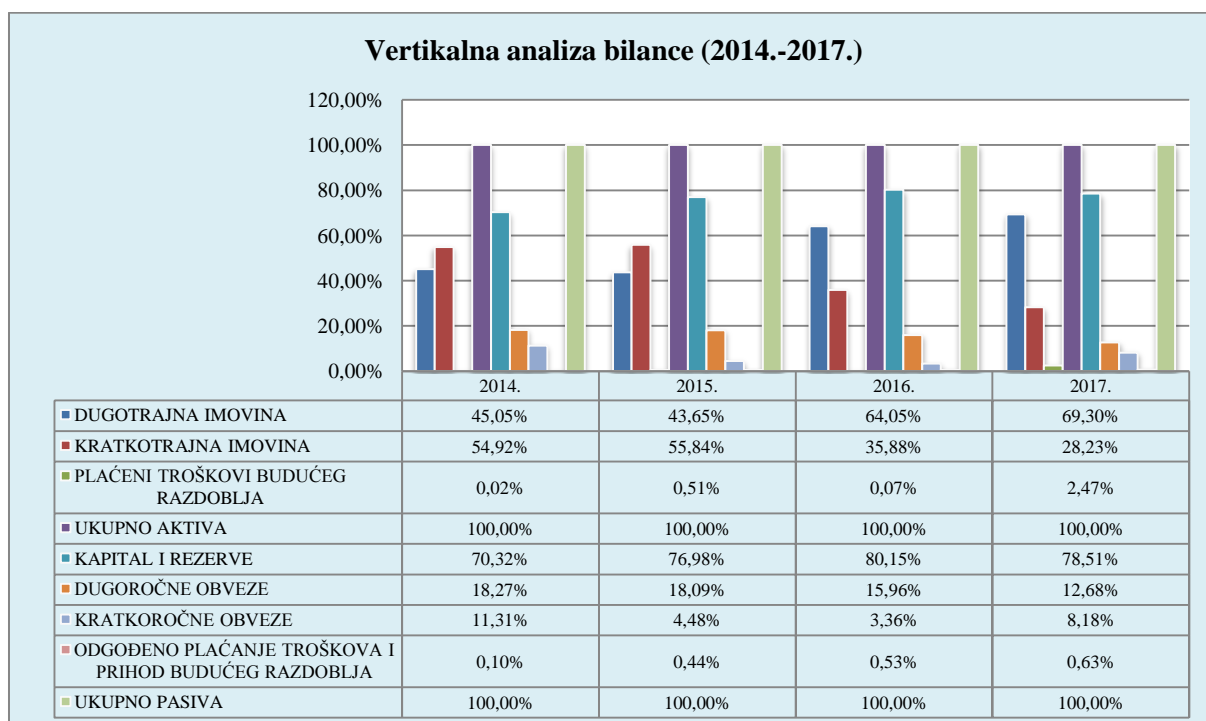
Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 5.1.1. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 5.1.2. Vertikalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Na temelju horizontalne i vertikalne analize bilance poduzeća Turisthotel d.d. u razdoblju od 2014. do 2017. godine moguće je donijeti sljedeće zaključke:

- horizontalnom analizom uviđa se da materijalna imovina bilježi rast od 8,04% u 2015. godini u odnosu na 2014.; takav rast je posljedica rasta dugotrajne financijske imovine (86,66%) i to u vidu danih zajmova i depozita, kao i materijalne imovine (6,33%); u istoj je godini kratkotrajna imovina zabilježila rast od 13,37% zahvaljujući porastu zaliha i potraživanja; plaćeni troškovi budućeg razdoblja bilježe rast od čak 2257,25%; ukupna aktiva se u 2015. u odnosu na 2014. godinu povećala za 11,51% što se jednim dijelom odnosi na investicije u nove kamp kućice, *adventure* golf i ostale prateće objekte; u 2015. godini kapital i rezerve bilježe rast od 22,09% kao i dugoročne obveze koje su se povećale za 10,43% zbog povučenog kredita HBOR-a za financiranje investicija; kratkoročne obveze bilježe pad za 55,79%, dok odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja bilježi rast za 375,58%; ukupna pasiva kao i aktiva bilježi rast za 11,51%

- dugotrajna imovina u 2016. godini u odnosu na 2015. bilježi rast od 55,45% zahvaljujući rastu dugotrajne financijske imovine, tj. danih zajmova i depozita; kratkotrajna imovina bilježi pad od 31,92% što je posljedica pada ponajviše financijske imovine i potraživanja; plaćeni troškovi budućeg razdoblja u 2016. godini padaju za 86,12%; ukupna aktiva raste za 5,94%; kapital i rezerve u promatranoj godini rastu za 10,30%; i dugoročne i kratkoročne obveze bilježe pad i to u iznosu od 6,56%, odnosno 20,65%, što je povezano sa smanjenjem dugoročnih obveza prema bankama, obveza za zajmove i obveza prema dobavljačima; odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja je u porastu za 28,68%; pasiva, sukladno aktivi, raste za 5,94%

- gledajući 2017. godinu u odnosu na 2016. uočava se rast dugotrajne imovine za 24,56% što je rezultat povećanja materijalne imovine za 36,59% i odgođene porezne imovine za 49,70%; kratkotrajna imovina bilježi pad od 9,42% iako i potraživanja i kratkotrajna financijska imovina bilježe rast; plaćeni troškovi budućeg razdoblja povećali su se za 4130,39%; ukupna aktiva povećala se za 15,12%; kapital i rezerve u 2017. godini povećali su se za 12,77%; dugoročne obveze nastavljaju s tendencijom pada i u promatranoj godini bilježe pad od 8,54%; kratkoročne obveze pak bilježe rast i to od 180,40%, a to se prvenstveno odnosi na obveze prema bankama, dobavljačima i zaposlenicima; odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja u odnosu na 2016. godinu povećali su se za 36,81%; ukupna pasiva porasla je za 15,12%

- iz vertikalne analize aktive vidljivo je da je dugotrajna imovina najmanji udio u aktivi imala 2015. godine kada je udio iznosio 43,65%, a najveći 2017. godine kada je iznosio 69,30%; udio kratkotrajne imovine se u 2014. i 2015. godini zadržao na približno istoj razini te je iznosio oko 55%; udio kratkotrajne imovine u 2017. godini smanjio se na 28,23%; najveći pad kod kratkotrajne imovine iskazuje financijska imovina i to sa 38,05% u 2014., na 13,14% u 2017. godini; udio plaćenih troškova budućeg razdoblja najveći je u 2017. godini kada iznosi 2,47%; glavninu aktive čine materijalna imovina i to zemljište i građevinski objekti, potom dugotrajna i kratkotrajna financijska imovina u vidu danih zajmova i depozita te novac u banci i blagajni

- vertikalna analiza pasive pokazuje kako je udio kapitala i rezervi u ukupnoj pasivi bio najmanji u 2014. godini kada je iznosio 70,32%, a najveći u 2016. godini kada je iznosio 80,15% što upućuje na smanjenje zaduženosti i povećanje udjela vlastitog financiranja; udio dugoročnih obveza u promatranom razdoblju ima trend pada, pa tako u 2014. godini iznosi 18,27%, a u 2017. godini 12,68%; udio kratkoročnih obveza najveći je bio u 2014. godini kada je iznosio 11,31%, a najmanji u 2016. godini kada je iznosio 3,36%; u 2017. godini udio kratkoročnih obveza ponovno raste te iznosi 8,18%; udio odgođenog plaćanja i prihoda budućeg razdoblja neznatno se mijenjao, a najveći je u 2017. godini kada iznosi 0,63%; glavninu pasive čine temeljni kapital, kapitalne rezerve, dobit poslovne godine te dugoročne obveze prema bankama i drugim institucijama

5.2. Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je godišnji izvještaj koji pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća, tj. sposobnost ostvarivanja zacrtanih ciljeva. Iz računa dobiti i gubitka saznaje se posluje li poduzeće profitabilno i, za razliku od bilance koja prikazuje financijski položaj na određeni datum, račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju. Osnovni elementi ovog izvještaja su prihodi, rashodi te dobit ili gubitak. Prema Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), prihodi i rashodi se razmatraju zavisno o njihovom utjecaju na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Tako se prihodi navode kao „povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s

uplatama od strane vlasnika“. ²⁵ Rashod se pak definira kao „smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što ima za posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice vlasnicima“. ²⁶ Prihodi i rashodi posljedica su promjena imovine i izvora imovine. Dok prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, rashodi su posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza. Razlika između prihoda i rashoda, odnosno vrijednosti uloga i ostvarene vrijednosti, jest dobit ili gubitak, ovisno da li je ostvaren pozitivan ili negativan financijski rezultat. Iz ostvarenog financijskog rezultata, odnosno bruto dobiti, jedan dio odvaja se državi u obliku poreza, a ostatak ili neto dobit poduzeće u pravilu dijeli na dio koji pripada vlasnicima i na zadržanu dobit. ²⁷

Ovisno o tome nastaju li redovito u poslovanju ili se javljaju povremeno, prihodi i rashodi dijele se na redovne i izvanredne. Redovni se dalje dijele na poslovne i financijske prihode, odnosno rashode. Poslovni prihodi nastaju realizacijom proizvoda ili usluge na tržištu, a financijski plasmanom viška slobodnih sredstava u vidu dionica, obveznica, zajmova i sl. Prihodi takve vrste su dividende, kamate i pozitivne tečajne razlike. Izvanredni prihodi se ne pojavljuju redovito i to su prodaja dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurni troškovi i dr. Poslovni rashodi nastaju pri prodaji proizvoda poduzeća, a čine ih troškovi sadržani u tim proizvodima i ostali troškovi. Financijski rashodi su najčešće posljedica korištenja tuđih financijskih sredstava i javljaju se kao kamate, negativne tečajne razlike i dr. Izvanredni rashodi su otuđenja imovine, kazne, štete i sl. Prihodi i rashodi razlikuju se od primitaka i izdataka novca jer svaki primitak i izdatak ne utječe na financijski rezultat. ²⁸

Sljedećim tablicama (5.2.1., 5.2.2., 5.2.3. i 5.2.4.) prikazane su promjene i struktura računa dobiti i gubitka od 2014. do 2017. godine, što se može uočiti i u grafičkom prikazu (5.2.1. i 5.2.2.).

²⁵ Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine, 140/06, str. 10431

²⁶ Ibid.

²⁷ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 44-46

²⁸ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 47-50

Tablica 5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2015.)

Red. broj	NAZIV POZICIJE	2014.	2015.	Iznos promjene	Postotak promjene
1.	POSLOVNI PRIHODI	188.908.558,00	205.410.470,00	16.501.912,00	8,74%
1.1.	Prihodi od prodaje	187.247.366,00	199.393.872,00	12.146.506,00	6,49%
1.2.	Ostali poslovni prihodi	1.661.192,00	6.016.598,00	4.355.406,00	262,19%
2.	POSLOVNI RASHODI	127.000.785,00	139.112.662,00	12.111.877,00	9,54%
2.1.	Materijalni troškovi	47.154.852,00	53.656.175,00	6.501.323,00	13,79%
2.1.1.	Troškovi sirovina i materijala	32.764.940,00	35.513.778,00	2.748.838,00	8,39%
2.1.2.	Troškovi prodane robe	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.1.3.	Ostali vanjski troškovi	14.389.912,00	18.142.397,00	3.752.485,00	26,08%
2.2.	Troškovi osoblja	37.913.921,00	39.331.834,00	1.417.913,00	3,74%
2.2.1.	Neto plaće i nadnice	23.315.243,00	24.723.411,00	1.408.168,00	6,04%
2.2.2.	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	9.211.750,00	8.959.173,00	-252.577,00	-2,74%
2.2.3.	Doprinosi na plaće	5.386.928,00	5.649.250,00	262.322,00	4,87%
2.3.	Amortizacija	22.505.008,00	24.393.429,00	1.888.421,00	8,39%
2.4.	Ostali troškovi	18.418.761,00	21.102.600,00	2.683.839,00	14,57%
2.5.	Vrijednosno usklađivanje	469.636,00	142.824,00	-326.812,00	-69,59%
2.6.	Rezerviranja	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.7.	Ostali poslovni prihodi	538.607,00	485.800,00	-52.807,00	-9,80%
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	6.291.266,00	6.718.577,00	427.311,00	6,79%
3.1.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s pov. pod.	0,00	0,00	0,00	0,00%
3.2.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nep. pod.	6.291.266,00	6.718.577,00	427.311,00	6,79%
3.3.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0,00	0,00	0,00	0,00%
3.4.	Ostali financijski prihodi	0,00	0,00	0,00	0,00%
4.	FINANCIJSKI RASHODI	3.089.356,00	3.184.456,00	95.100,00	3,08%
4.1.	Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nep. poduz.	3.089.355,00	3.181.876,00	92.521,00	2,99%
4.2.	Ostali financijski rashodi	1,00	2.580,00	2.579,00	257900,00%
5.	IZVANREDNI PRIHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	IZVANREDNI RASHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
7.	UKUPNI PRIHODI	195.199.824,00	212.129.047,00	16.929.223,00	8,67%
8.	UKUPNI RASHODI	130.090.141,00	142.297.118,00	12.206.977,00	9,38%
9.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	65.109.683,00	69.831.929,00	4.722.246,00	7,25%
9.1.	Dobit prije oporezivanja	65.109.683,00	69.831.929,00	4.722.246,00	7,25%
9.2.	Gubitak prije oporezivanja	0,00	0,00	0,00	0,00%
10.	POREZ NA DOBIT	228.356,00	0,00	-228.356,00	-100,00%
11.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	64.881.327,00	69.831.929,00	4.950.602,00	7,63%
11.1.	Dobit razdoblja	64.881.327,00	69.831.929,00	4.950.602,00	7,63%
11.2.	Gubitak razdoblja	0,00	0,00	0,00	0,00%

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2015. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2015.-2016.)

Red. broj	NAZIV POZICIJE	2015.	2016.	Iznos promjene	Postotak promjene
1.	POSLOVNI PRIHODI	205.410.470,00	213.897.510,00	8.487.040,00	4,13%
1.1.	Prihodi od prodaje	199.393.872,00	208.978.947,00	9.585.075,00	4,81%
1.2.	Ostali poslovni prihodi	6.016.598,00	4.918.563,00	-1.098.035,00	-18,25%
2.	POSLOVNI RASHODI	139.112.662,00	144.159.943,00	5.047.281,00	3,63%
2.1.	Materijalni troškovi	53.656.175,00	52.362.266,00	-1.293.909,00	-2,41%
2.1.1.	Troškovi sirovina i materijala	35.513.778,00	35.387.457,00	-126.321,00	-0,36%
2.1.2.	Troškovi prodane robe	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.1.3.	Ostali vanjski troškovi	18.142.397,00	16.974.809,00	-1.167.588,00	-6,44%
2.2.	Troškovi osoblja	39.331.834,00	42.386.198,00	3.054.364,00	7,77%
2.2.1.	Neto plaće i nadnice	24.723.411,00	26.532.096,00	1.808.685,00	7,32%
2.2.2.	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	8.959.173,00	9.775.645,00	816.472,00	9,11%
2.2.3.	Doprinosi na plaće	5.649.250,00	6.078.457,00	429.207,00	7,60%
2.3.	Amortizacija	24.393.429,00	27.157.596,00	2.764.167,00	11,33%
2.4.	Ostali troškovi	21.102.600,00	22.101.527,00	998.927,00	4,73%
2.5.	Vrijednosno usklađivanje	142.824,00	100.483,00	-42.341,00	-29,65%
2.6.	Rezerviranja	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.7.	Ostali poslovni prihodi	485.800,00	51.873,00	-433.927,00	-89,32%
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	6.718.577,00	5.617.732,00	-1.100.845,00	-16,39%
3.1.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s pov. pod.	0,00	12.535,00	12.535,00	-
3.2.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nep. pod.	6.718.577,00	5.333.296,00	-1.385.281,00	-20,62%
3.3.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0,00	176.740,00	176.740,00	-
3.4.	Ostali financijski prihodi	0,00	95.161,00	95.161,00	-
4.	FINANCIJSKI RASHODI	3.184.456,00	4.379.470,00	1.195.014,00	37,53%
4.1.	Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nep. poduz.	3.181.876,00	4.273.643,00	1.091.767,00	34,31%
4.2.	Ostali financijski rashodi	2.580,00	105.827,00	103.247,00	4001,82%
5.	IZVANREDNI PRIHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	IZVANREDNI RASHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
7.	UKUPNI PRIHODI	212.129.047,00	219.515.242,00	7.386.195,00	3,48%
8.	UKUPNI RASHODI	142.297.118,00	148.539.413,00	6.242.295,00	4,39%
9.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
9.1.	Dobit prije oporezivanja	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
9.2.	Gubitak prije oporezivanja	0,00	0,00	0,00	0,00%
10.	POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00	0,00%
11.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
11.1.	Dobit razdoblja	69.831.929,00	70.975.829,00	1.143.900,00	1,64%
11.2.	Gubitak razdoblja	0,00	0,00	0,00	0,00%

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2016. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.2.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2016.-2017.)

Red. broj	NAZIV POZICIJE	2016.	2017.	Iznos promjene	Postotak promjene
1.	POSLOVNI PRIHODI	213.897.510,00	239.531.149,00	25.633.639,00	11,98%
1.1.	Prihodi od prodaje	208.978.947,00	235.172.777,00	26.193.830,00	12,53%
1.2.	Ostali poslovni prihodi	4.918.563,00	4.358.372,00	-560.191,00	-11,39%
2.	POSLOVNI RASHODI	144.159.943,00	161.433.750,00	17.273.807,00	11,98%
2.1.	Materijalni troškovi	52.362.266,00	60.651.493,00	8.289.227,00	15,83%
2.1.1.	Troškovi sirovina i materijala	35.387.457,00	39.904.064,00	4.516.607,00	12,76%
2.1.2.	Troškovi prodane robe	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.1.3.	Ostali vanjski troškovi	16.974.809,00	20.747.429,00	3.772.620,00	22,22%
2.2.	Troškovi osoblja	42.386.198,00	45.923.861,00	3.537.663,00	8,35%
2.2.1.	Neto plaće i nadnice	26.532.096,00	29.066.161,00	2.534.065,00	9,55%
2.2.2.	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	9.775.645,00	10.204.923,00	429.278,00	4,39%
2.2.3.	Doprinosi na plaće	6.078.457,00	6.652.777,00	574.320,00	9,45%
2.3.	Amortizacija	27.157.596,00	32.581.077,00	5.423.481,00	19,97%
2.4.	Ostali troškovi	22.101.527,00	22.077.169,00	-24.358,00	-0,11%
2.5.	Vrijednosno usklađivanje	100.483,00	189.821,00	89.338,00	88,91%
2.6.	Rezerviranja	0,00	0,00	0,00	0,00%
2.7.	Ostali poslovni prihodi	51.873,00	10.329,00	-41.544,00	-80,09%
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	5.617.732,00	4.967.081,00	-650.651,00	-11,58%
3.1.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s pov. pod.	12.535,00	95.142,00	82.607,00	659,01%
3.2.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nep. pod.	5.333.296,00	3.360.210,00	-1.973.086,00	-37,00%
3.3.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	176.740,00	1.447.053,00	1.270.313,00	718,75%
3.4.	Ostali financijski prihodi	95.161,00	64.676,00	-30.485,00	-32,04%
4.	FINANCIJSKI RASHODI	4.379.470,00	3.466.815,00	-912.655,00	-20,84%
4.1.	Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nep. poduz.	4.273.643,00	3.328.069,00	-945.574,00	-22,13%
4.2.	Ostali financijski rashodi	105.827,00	138.746,00	32.919,00	31,11%
5.	IZVANREDNI PRIHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
6.	IZVANREDNI RASHODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
7.	UKUPNI PRIHODI	219.515.242,00	244.498.230,00	24.982.988,00	11,38%
8.	UKUPNI RASHODI	148.539.413,00	164.900.565,00	16.361.152,00	11,01%
9.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
9.1.	Dobit prije oporezivanja	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
9.2.	Gubitak prije oporezivanja	0,00	0,00	0,00	0,00%
10.	POREZ NA DOBIT	0,00	0,00	0,00	0,00%
11.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
11.1.	Dobit razdoblja	70.975.829,00	79.597.665,00	8.621.836,00	12,15%
11.2.	Gubitak razdoblja	0,00	0,00	0,00	0,00%

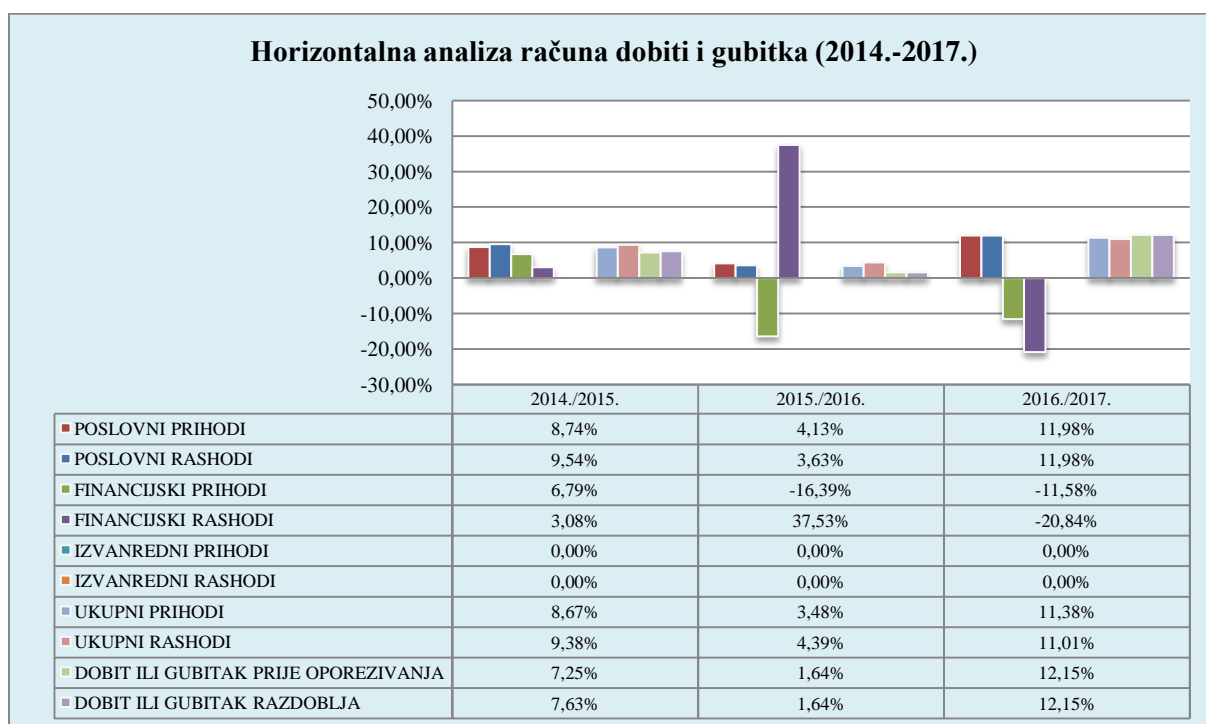
Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu; vlastiti izračun

Tablica 5.2.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Red. broj	NAZIV POZICIJE	2014.	2015.	2016.	2017.
1.	POSLOVNI PRIHODI	96,78%	96,83%	97,44%	97,97%
1.1.	Prihodi od prodaje	95,93%	94,00%	95,20%	96,19%
1.2.	Ostali poslovni prihodi	0,85%	2,84%	2,24%	1,78%
2.	POSLOVNI RASHODI	65,06%	65,58%	65,67%	66,03%
2.1.	Materijalni troškovi	24,16%	25,29%	23,85%	24,81%
2.1.1.	Troškovi sirovina i materijala	16,79%	16,74%	16,12%	16,32%
2.1.2.	Troškovi prodane robe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2.1.3.	Ostali vanjski troškovi	7,37%	8,55%	7,73%	8,49%
2.2.	Troškovi osoblja	19,42%	18,54%	19,31%	18,78%
2.2.1.	Neto plaće i nadnice	11,94%	11,65%	12,09%	11,89%
2.2.2.	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4,72%	4,22%	4,45%	4,17%
2.2.3.	Doprinosi na plaće	2,76%	2,66%	2,77%	2,72%
2.3.	Amortizacija	11,53%	11,50%	12,37%	13,33%
2.4.	Ostali troškovi	9,44%	9,95%	10,07%	9,03%
2.5.	Vrijednosno usklađivanje	0,24%	0,07%	0,05%	0,08%
2.6.	Rezerviranja	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2.7.	Ostali poslovni prihodi	0,28%	0,23%	0,02%	0,00%
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	3,22%	3,17%	2,56%	2,03%
3.1.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s pov. pod.	0,00%	0,00%	0,01%	0,04%
3.2.	Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nep. pod.	3,22%	3,17%	2,43%	1,37%
3.3.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0,00%	0,00%	0,08%	0,59%
3.4.	Ostali financijski prihodi	0,00%	0,00%	0,04%	0,03%
4.	FINANCIJSKI RASHODI	1,58%	1,50%	2,00%	1,42%
4.1.	Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nep. poduz.	1,58%	1,50%	1,95%	1,36%
4.2.	Ostali financijski rashodi	0,00%	0,00%	0,05%	0,06%
5.	IZVANREDNI PRIHODI	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
6.	IZVANREDNI RASHODI	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
7.	UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
8.	UKUPNI RASHODI	66,64%	67,08%	67,67%	67,44%
9.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	33,36%	32,92%	32,33%	32,56%
9.1.	Dobit prije oporezivanja	33,36%	32,92%	32,33%	32,56%
9.2.	Gubitak prije oporezivanja	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10.	POREZ NA DOBIT	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%
11.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	33,24%	32,92%	32,33%	32,56%
11.1.	Dobit razdoblja	33,24%	32,92%	32,33%	32,56%
11.2.	Gubitak razdoblja	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

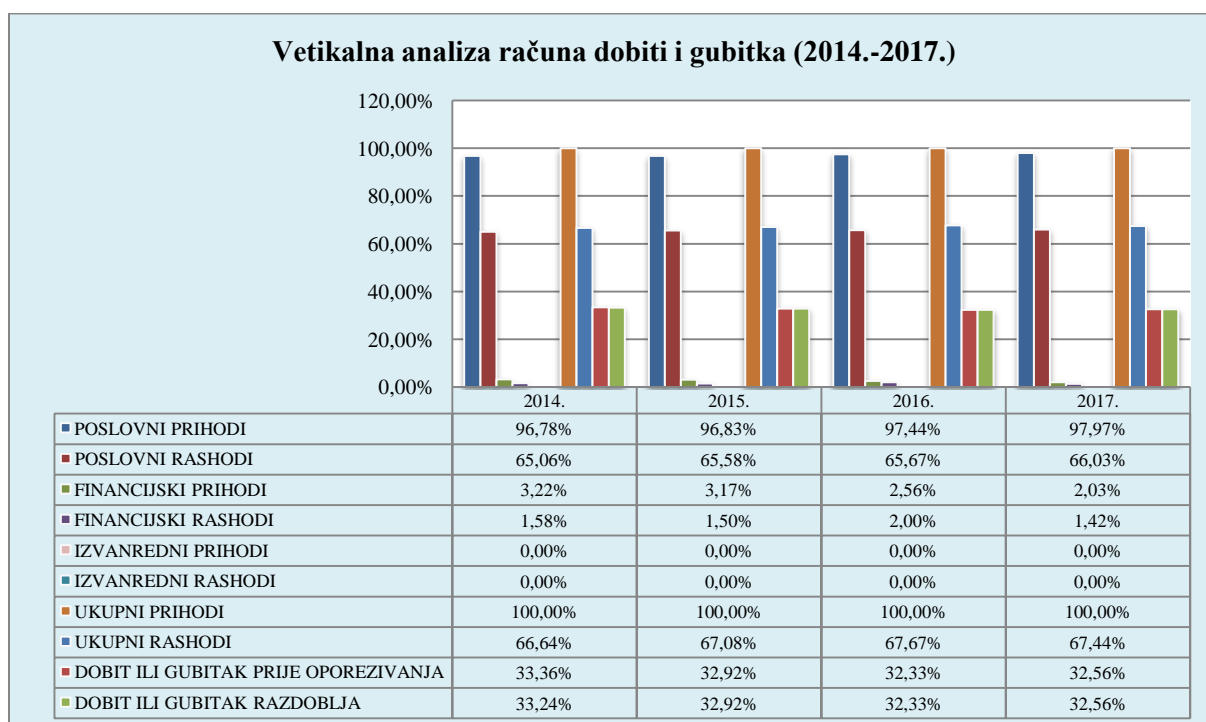
Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 5.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Iz horizontalne i vertikalne analize računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. u razdoblju od 2014. do 2017. godine moguće je donijeti sljedeće zaključke:

- poslovni prihodi u 2015. godini porasli su za 8,74% u odnosu na 2014., kao i poslovni rashodi čiji rast iznosi 9,54% i to ponajviše zahvaljujući rastu materijalnih troškova i ostalih troškova; financijski prihodi u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježe rast od 6,79%; financijski rashodi također bilježe rast i to od 3,08%; poduzeće u 2014. i 2015. godini nije imalo izvanredne prihode i rashode; ukupni prihodi 2015. godine povećali su se za 8,67%, a ukupni rashodi za 9,38%; bruto dobit povećala se za 4 722 246 kn, odnosno 7,25%, u odnosu na prethodnu 2014. godinu, dok se neto dobit povećala za 7,63%

- u 2016. godini u odnosu na 2015. poslovni prihodi povećali su se za 4,13%; poslovni rashodi u istom razdoblju bilježe rast od 3,63%; financijski prihodi u 2016. godini smanjili su se za 16,39% što je posljedica smanjenja kamata, tečajnih razlika, dividenda i ostalih prihoda iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima; s druge strane, financijski rashodi u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježe rast od 37,53%; poduzeće u 2016. godini nije ostvarilo izvanredne prihode i rashode; ukupni prihodi su u istoj godini porasli za 3,48%, a ukupni rashodi za 4,39%; u 2016. godini ostvaren je nešto bolji poslovni rezultat u odnosu na 2015. godinu što se vidi iz rasta bruto i neto dobiti za 1,64%

- poslovni prihodi u 2017. godini u odnosu na 2016. bilježe rast od 11,98% što je posljedica rasta prihoda od prodaje za 12,53%; poslovni rashodi bilježe isti rast kao i poslovni prihodi, a glavninu rashoda čine materijalni troškovi, troškovi osoblja i amortizacija; financijski prihodi u istom razdoblju bilježe pad od 11,58% kao rezultat smanjenja kamata, tečajnih razlika i ostalih financijskih prihoda; financijski rashodi također bilježe pad i to od 20,84% što je povezano s padom rashoda iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima; poduzeće u 2017. godini ne bilježi izvanredne prihode i rashode; bruto i neto dobit porasli su za 12,15%

- vertikalnom analizom u razdoblju od 2014. do 2017. godine moguće je uvidjeti da najveći udio u ukupnim prihodima imaju poslovni prihodi i to oko 97%; udio poslovnih rashoda u ukupnim prihodima bilježi identične veličine te iznosi oko 65%; financijski prihodi najveći udio u ukupnim prihodima bilježe 2014. godine kada udio iznosi 3,22%; najveći udio financijskih rashoda zabilježen je u 2016. godini kada iznosi 2,00%; ukupni rashodi kroz sve četiri godine imaju približni isti udio u ukupnim prihodima koji iznosi oko 67%; udio bruto dobiti u ukupnim prihodima također nema većih odstupanja, a najveći je 2014. godine kada

iznosi 33,36%; identični udio ima i neto dobit koji iznosi oko 33%; izvanredni prihodi i izvanredni rashodi ne bilježe udio u ukupnim prihodima

5.3. Horizontalna i vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima je financijski izvještaj koji „daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i osnovu za planiranje budućih gotovinskih tokova i potreba za financiranjem“. ²⁹ Svrha izvještaja o novčanim tokovima je ocjena sposobnosti kompanije u ostvarivanju budućih neto novčanih primitaka, potreba za eksternim financiranjem, uzroka razlika između neto dobiti i neto toka novca te učinaka novčanog i nenovčanog investiranja i financijskih transakcija. ³⁰ Izvještaj o novčanim tokovima pruža podatke o primicima i izdacima novca i njihovoj razlici koja se naziva čistim novčanim tokom. Iz te razlike moguće je vidjeti da li poduzeće više prima ili više troši novac po nekoj osnovi te je moguće usporediti ostvarenu veličinu sa planiranom. Kako bi se saznalo u kojoj je mjeri poduzeće sposobno stvarati novac iz redovnih aktivnosti te u cilju kvalitetnije informacijske podloge, primici i izdaci novca prikazuju se kao poslovne, investicijske ili financijske aktivnosti. ³¹

Poslovne aktivnosti su glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju rezultat poduzeća. Primici i izdaci iz poslovnih aktivnosti su primici od prodaje robe ili pružanja usluga, primici od provizija, izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge, izdaci zaposlenicima, itd. Investicijske aktivnosti vezane su uz promjene na dugotrajnoj imovini. Takvi primici i izdaci novca su primici od prodaje dugotrajne imovine, primici od povrata danih kredita, primici od prodaje dionica i obveznica, izdaci za nabavu dugotrajne imovine i dr. Financijske aktivnosti vezane su uz financiranje poslovanja, a primici i izdaci po osnovi financijskih aktivnosti javljaju se kao novčani primici od emisije dionica, obveznica i drugih vrijednosnih papira, primici od primljenih kredita, izdaci za otkup vlastitih dionica, izdaci za dividende i dr. Sam izvještaj može biti sastavljen na osnovi direktne ili indirektno metode. Prema direktnoj metodi objavljuju se ukupni primici i izdaci novca razvrstani po osnovnim aktivnostima, a kod indirektno metode poslovni rezultat usklađuje se za učinke transakcija nenovčane prirode. ³²

²⁹ Vidučić Lj., op. cit., 2006., str. 371

³⁰ Van Horne J. C., Wachowicz J. M., op. cit., 2002., str. 170

³¹ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 56

³² Ibid., str. 58-60

Sljedećim tablicama (5.3.1., 5.3.2., 5.3.3. i 5.3.4.) i grafikonima (5.3.1. i 5.3.2.) prikazana je horizontalna i vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima.

Tablica 5.3.1. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2015.)

NETO NOVČANITOKOVI	2014.	2015.	Iznos promjene	Postotak promjene
Poslovne aktivnosti	107.165.022,00	65.325.911,00	-41.839.111,00	-39,04%
Investicijske aktivnosti	-26.674.764,00	-35.096.312,00	-8.421.548,00	-31,57%
Financijske aktivnosti	-138.680.054,00	-3.387.075,00	135.292.979,00	97,56%
Ukupno neto povećanje ili smanjenje novca	-58.189.796,00	26.842.524,00	85.032.320,00	146,13%

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2015. godinu; vlastiti izračun*

Tablica 5.3.2. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2015.-2016.)

NETO NOVČANITOKOVI	2015.	2016.	Iznos promjene	Postotak promjene
Poslovne aktivnosti	65.325.911,00	111.465.757,00	46.139.846,00	70,63%
Investicijske aktivnosti	-35.096.312,00	-54.523.908,00	-19.427.596,00	-55,36%
Financijske aktivnosti	-3.387.075,00	-20.484.295,00	-17.097.220,00	-504,78%
Ukupno neto povećanje ili smanjenje novca	26.842.524,00	36.457.554,00	9.615.030,00	35,82%

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2016. godinu; vlastiti izračun*

Tablica 5.3.3. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2016.-2017.)

NETO NOVČANITOKOVI	2016.	2017.	Iznos promjene	Postotak promjene
Poslovne aktivnosti	111.465.757,00	125.302.163,00	13.836.406,00	12,41%
Investicijske aktivnosti	-54.523.908,00	-129.961.668,00	-75.437.760,00	-138,36%
Financijske aktivnosti	-20.484.295,00	-37.756.666,00	-17.272.371,00	-84,32%
Ukupno neto povećanje ili smanjenje novca	36.457.554,00	-42.416.171,00	-78.873.725,00	-216,34%

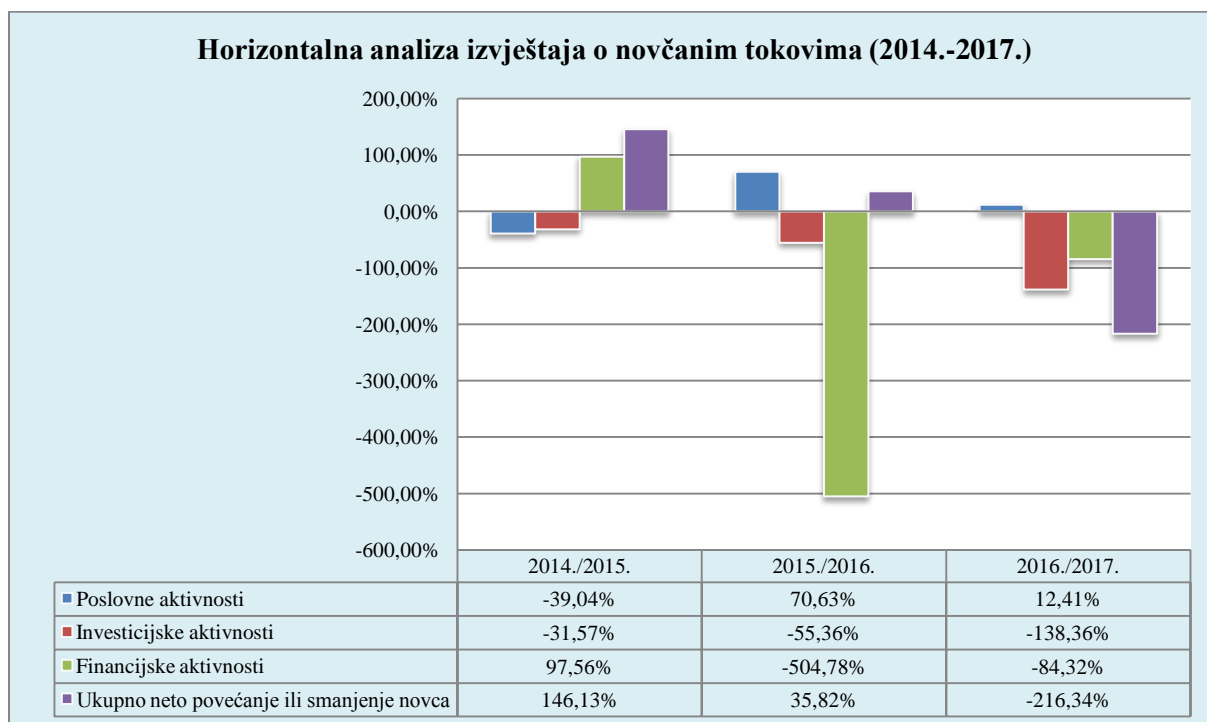
Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaj Turisthotel d.d. za 2017. godinu; vlastiti izračun*

Tablica 5.3.4. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)

NETO NOVČANITOKOVI	2014.		2015.		2016.		2017.	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
Poslovne aktivnosti	107.165.022,00	184,16%	65.325.911,00	243,37%	111.465.757,00	305,74%	125.302.163,00	295,41%
Investicijske aktivnosti	-26.674.764,00	45,84%	-35.096.312,00	130,75%	-54.523.908,00	149,55%	-129.961.668,00	306,40%
Financijske aktivnosti	-138.680.054,00	238,32%	-3.387.075,00	12,62%	-20.484.295,00	56,19%	-37.756.666,00	89,01%
Ukupno neto povećanje ili smanjenje novca	-58.189.796,00	100,00%	26.842.524,00	100,00%	36.457.554,00	100,00%	-42.416.171,00	100,00%

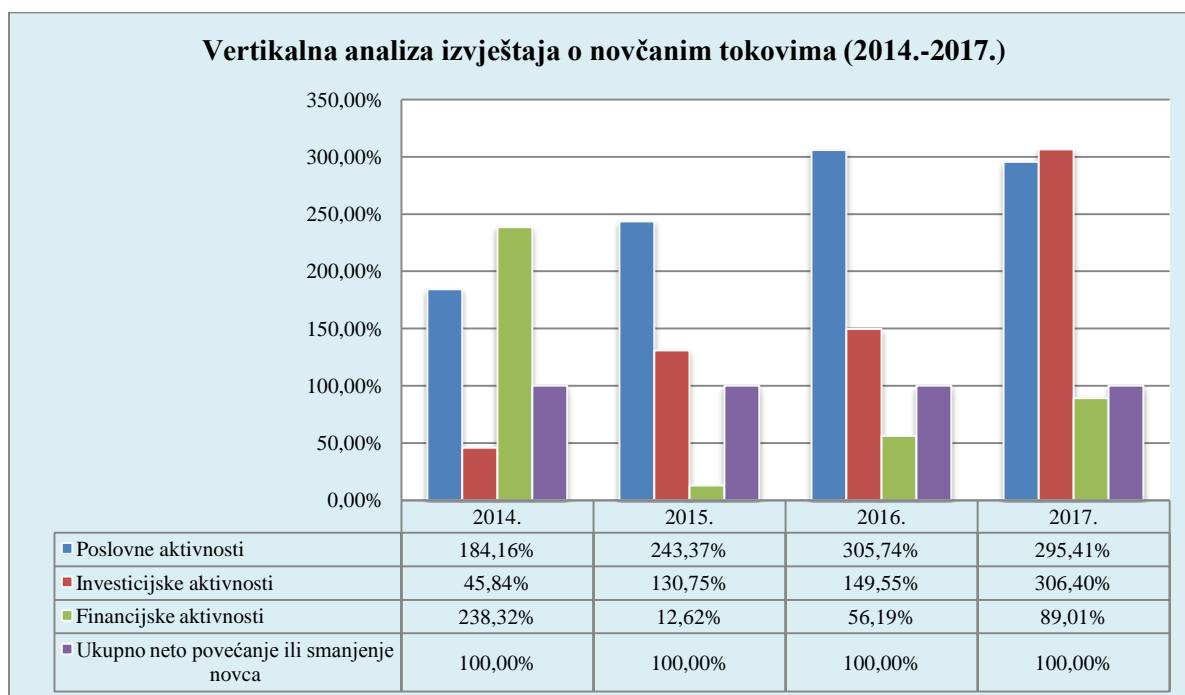
Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

Grafikon 5.3.1. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani finansijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 5.3.2. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani finansijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Iz provedene analize izvještaja o novčanim tokovima moguće je zaključiti sljedeće:

- izvještaj o novčanim tokovima Turisthotel d.d. sastavljen je primjenom indirektno metode
- u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti smanjili su se za 39,04%; neto novčani tokovi od investicijskih aktivnosti bilježe pad od 31,57%; neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti bilježe rast od 97,56%; ukupno neto povećanje novca u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu iznosi 146,13%
- u 2016. u odnosu na 2015. godinu neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti porasli su za 70,63%; u istom razdoblju neto novčani tokovi od investicijskih aktivnosti bilježe pad od 55,36%, dok novčani tokovi od financijskih aktivnosti bilježe značajno smanjenje od 504,78%; ukupno neto povećanje novca u 2016. godini iznosi 35,82%
- u 2017. godini samo neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti bilježe pozitivan iznos i blagi rast od 12,41%; neto novčani tokovi od investicijskih aktivnosti smanjili su se u odnosu na 2016. godinu za 138,36%; neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti u istom razdoblju bilježe pad od 84,32%; ukupno neto smanjenje novca u 2017. godini iznosi 216,34%
- neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti imaju značajan utjecaj u ukupnom neto povećanju ili smanjenju novca, a posebice 2016. godine kada bilježe udio od 305,74%; neto novčani tokovi od investicijskih aktivnosti u ukupnom neto smanjenju ili povećanju novca sudjeluju najmanje 2014. godine s udjelom od 45,84%, a najviše u 2017. godini sa 306,40%; izuzevši 2014. godinu kada bilježe udio od 238,32%, neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti sudjeluju relativno malo u ukupnom neto povećanju ili smanjenju novca u usporedbi s neto novčanim tokovima od ostalih aktivnosti
- u cjelokupnom promatranom razdoblju od 2014. do 2017. godine neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti bilježe konstantno pozitivnu vrijednost; s druge strane, neto novčani tokovi od investicijskih i neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti bilježe negativne iznose; ukupni neto novčani tokovi pozitivni su u 2015. i 2016. godini kada bilježe i rast, a negativni su u 2014. i 2017. godini

6. FINANCIJSKI POKAZATELJI

Financijski pokazatelj je racionalan broj koji podrazumijeva stavljanje jedne ekonomske veličine u odnos s drugom ekonomskom veličinom. S obzirom na vremensku dimenziju, financijski se pokazatelji mogu podijeliti na skupinu pokazatelja koja obuhvaća razmatranje poslovanja unutar određenog razdoblja i temelji se na računu dobiti i gubitka te skupinu pokazatelja koja se odnosi na točno određeni trenutak i koja se temelji na podacima iz bilance.

33

Zavisno o odlukama koje se žele donositi, naglašava se značenje pojedinih vrsta pokazatelja. U pravilu se razlikuju sljedeće skupine financijskih pokazatelja: ³⁴

- 1) pokazatelji likvidnosti (*liquidity ratios*)
- 2) pokazatelji zaduženosti (*leverage ratios*)
- 3) pokazatelji aktivnosti (*activity ratios*)
- 4) pokazatelji ekonomičnosti (*efficiency ratios*)
- 5) pokazatelji profitabilnosti (*profitability ratios*)
- 6) pokazatelji investiranja (*investibility ratios*)

Dobro upravljanje zahtijeva zadovoljavanje dvaju kriterija – kriterija sigurnosti (likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost) i kriterija efikasnosti (profitabilnost). Tako se financijski pokazatelji mogu svrstati u pokazatelje sigurnosti poslovanja u koje se ubrajaju pokazatelji likvidnosti i zaduženosti te pokazatelje efikasnosti poslovanja u koje pripadaju pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Pokazatelji aktivnosti ubrajaju se i u pokazatelje sigurnosti i u pokazatelje uspješnosti poslovanja. ³⁵ Radi donošenja suda o tome da li su veličine zadovoljavajuće, pokazatelji se uspoređuju s određenim standardnim veličinama, odnosno planiranim pokazateljima za period koji se analizira, kretanjem veličine pokazatelja tijekom određenog vremena u istom ili sličnom poduzeću iste grupacije te prosječnom vrijednošću pokazatelja ostalih poduzeća iste grupacije. ³⁶

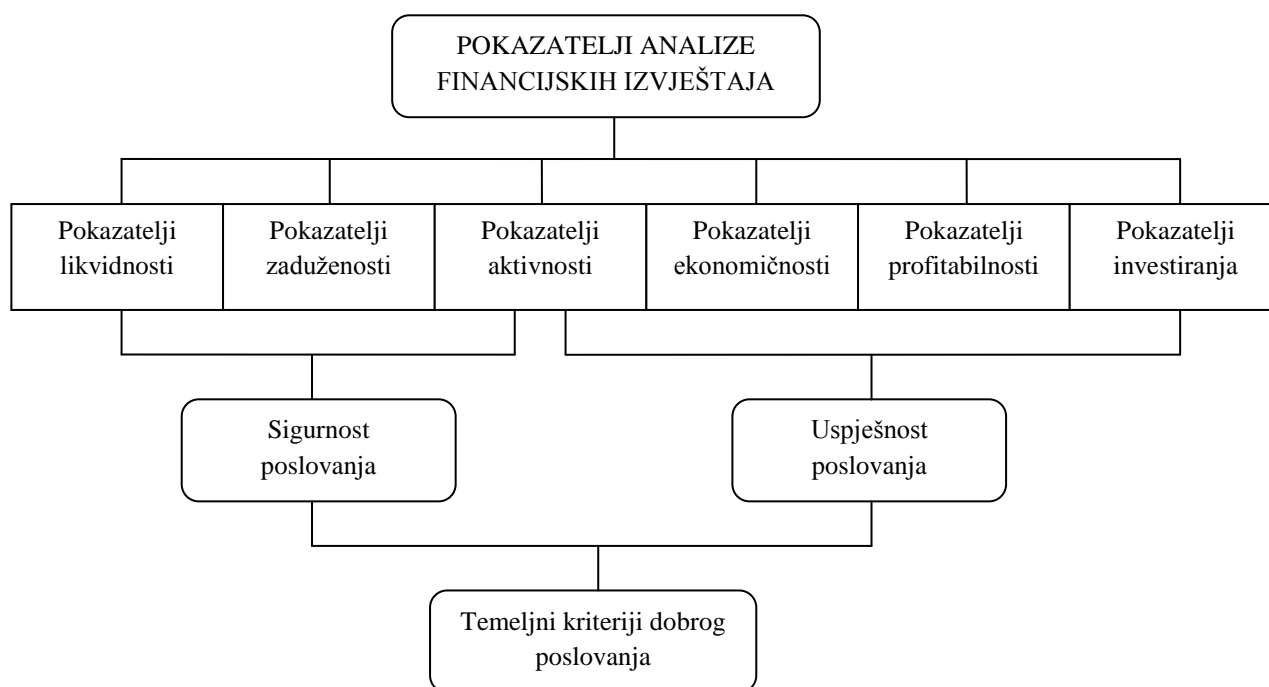
³³ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 171-172

³⁴ Weston J. F., Copenland T. E., „Managerial finance“, CBS College Publishing, New York, 1986., str. 18; Navedeno prema: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 172-173

³⁵ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 173-174

³⁶ Davidson S., Stickney C. P., Weil R. L., „Financial Accounting“, The Dryden Press, Hindsdale, 1979., str. 190-191; Navedeno prema: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 174

Slika 6.1. Financijski pokazatelji i temeljni kriteriji dobrog poslovanja

Izvor: Izrađeno prema: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 174

6.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti služe za uvid u sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze. U pokazatelje likvidnosti ubrajaju se koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti.³⁷

Tablica 6.1.1. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze	$\geq 0,5$
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze	min 1
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze	> 2
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dug. obveze	< 1

Izvor: Izrađeno prema: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 176-177

Sljedećim tablicama (6.1.2., 6.1.3., 6.1.4. i 6.1.5.) i grafikonom (6.1.1.) prikazani su pokazatelji likvidnosti Turisthotel d.d.

³⁷ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 176

Tablica 6.1.2. Koeficijent trenutne likvidnosti

POKAZATELJ TRENUTNE LIKVIDNOSTI				
Godina	Novac	Kratkoročne obveze	PTrL	Poželjna veličina
2014.	42.775.767,00	43.592.267,00	0,98	≥ 0,5
2015.	69.618.291,00	19.272.478,00	3,61	≥ 0,5
2016.	106.075.845,00	15.293.516,00	6,94	≥ 0,5
2017.	63.659.674,00	42.883.008,00	1,48	≥ 0,5

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj trenutne likvidnosti u sve četiri promatrane godine veći je od zahtijevane veličine što je povoljno; pokazatelj je najmanji 2014. godine kada iznosi 0,98, a najveći u 2016. godini kada na 1 kn kratkoročnih obveza dolazi 6,94 kn gotovog novca; može se reći da je poduzeće likvidno, odnosno da je u mogućnosti u kratkom roku pribaviti novčana sredstva za podmirenje svojih kratkoročnih obveza

Tablica 6.1.3. Koeficijent ubrzane likvidnosti

POKAZATELJ UBRZANE LIKVIDNOSTI				
Godina	Novac + K.V.P. + potraživanja	Kratkoročne obveze	PUL	Poželjna veličina
2014.	209.592.620,00	43.592.267,00	4,81	≥ 1
2015.	236.323.447,00	19.272.478,00	12,26	≥ 1
2016.	160.462.888,00	15.293.516,00	10,49	≥ 1
2017.	145.597.483,00	42.883.008,00	3,40	≥ 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj ubrzane likvidnosti u promatranom je razdoblju veći od 1 te je zadovoljavajuć; pokazatelj je najveći u 2015. godini kada iznosi 12,26, a najmanji u 2017. godini kada iznosi 3,40; poduzeće u 2017. godini na 1 kn kratkoročnih obveza ima na raspolaganju 3,40 kn kratkotrajne imovine izuzevši zalihe; poduzeće je u mogućnosti podmiriti svoje kratkoročne obveze upotrebom svoje najlikvidnije imovine; pokazatelj ubrzane likvidnosti poduzeća znatno je veći od istog pokazatelja za sektor turizma koji iznosi oko 1³⁸

³⁸ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.

Tablica 6.1.4. Koeficijent tekuće likvidnosti

POKAZATELJ TEKUĆE LIKVIDNOSTI				
Godina	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze	PTL	Poželjna veličina
2014.	211.688.454,00	43.592.267,00	4,86	> 2
2015.	239.990.218,00	19.272.478,00	12,45	> 2
2016.	163.395.102,00	15.293.516,00	10,68	> 2
2017.	148.006.644,00	42.883.008,00	3,45	> 2

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj tekuće likvidnosti u promatranom je razdoblju veći od 2, što je zadovoljavajuće; pokazatelj je najveći u 2015. godini kada iznosi 12,45, što je posljedica povećanja kratkotrajne imovine i smanjenja kratkoročnih obveza; pokazatelj je najmanji u 2017. godini kada iznosi 3,45; ovakva visina pokazatelja likvidnosti ukazuje na uspješno i kvalitetno upravljanje kratkotrajnom imovinom jer poduzeće može upotrebom svoje kratkotrajne imovine podmiriti svoje kratkoročne obveze; ujedno pokazatelj tekuće likvidnosti poduzeća veći je od pokazatelja tekuće likvidnosti koji vrijedi za sektor i koji iznosi oko 0,5³⁹

Tablica 6.1.5. Koeficijent financijske stabilnosti

POKAZATELJ FINANCIJSKE STABILNOSTI				
Godina	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze	PFS	Poželjna veličina
2014.	173.648.220,00	341.442.899,00	0,51	< 1
2015.	187.611.473,00	408.652.494,00	0,46	< 1
2016.	291.639.192,00	437.629.725,00	0,67	< 1
2017.	363.270.347,00	478.016.165,00	0,76	< 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj financijske stabilnosti u promatranom je razdoblju manji od 1, što je povoljno; dugotrajna imovina manja je od zbroja kapitala i dugoročnih obveza, a to znači da se jedan dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora sredstava; pokazatelj je najmanji 2015. godine kada iznosi 0,46, a potom raste, pa tako u 2017. godini iznosi 0,76; rast pokazatelja ukazuje da se neto radni kapital smanjuje, što može negativno utjecati na održavanje likvidnosti poduzeća

³⁹ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

Grafikon 6.1.1. Kretanje pokazatelja likvidnosti (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani finansijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

6.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti odraz su strukture pasive i kazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog, a koliko iz tuđeg kapitala. Pomoću tih pokazatelja moguće je utvrditi odnos obveza i glavnice. U pokazatelje zaduženosti ubrajaju se koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokriće troškova kamata, faktor zaduženosti, stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II.⁴⁰

Tablica 6.2.1. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina	< 0,5
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina	> 0,5
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica	što manji
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate	što veći
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amort.	što manji
Stupanj pokrića I.	Glavnica	Dugotrajna imovina	≥ 1
Stupanj pokrića II.	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina	> 1

Izvor: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 177 ; vlastiti izračun

Sljedećim tablicama (6.2.2., 6.2.3., 6.2.4., 6.2.5., 6.2.6., 6.2.7., 6.2.8.) i grafikonom (6.2.1.) prikazani su pokazatelji zaduženosti Turisthotel d.d.

⁴⁰ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 177

Tablica 6.2.2. Koeficijent zaduženosti

POKAZATELJ ZADUŽENOSTI				
Godina	Ukupne obveze	Ukupna imovina	PZ	Poželjna veličina
2014.	114.013.811,00	385.430.059,00	0,30	< 0,5
2015.	97.041.488,00	429.803.013,00	0,23	< 0,5
2016.	87.964.545,00	455.339.905,00	0,19	< 0,5
2017.	109.349.894,00	524.205.514,00	0,21	< 0,5

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj zaduženosti u sve četiri godine manji je od 0,5 te je zadovoljavajuć; pokazatelj je najveći u 2014. godini kada iznosi 0,30, a najmanji u 2016. godini kada iznosi 0,19; u 2017. godini pokazatelj se neznatno povećava te iznosi 0,21, što znači da na 1 kn ukupne imovine dolazi 0,21 kn ukupnih obveza, odnosno 21% ukupne imovine financira se iz tuđih izvora sredstava; pokazatelj zaduženosti poduzeća manji je od pokazatelja zaduženosti koji vrijedi za sektor i koji iznosi oko 0,6⁴¹; može se zaključiti da je poduzeće sigurno za ulaganje

Tablica 6.2.3. Koeficijent vlastitog financiranja

POKAZATELJ VLASTITOG FINANCIRANJA				
Godina	Vlastiti kapital	Ukupna imovina	PVF	Poželjna veličina
2014.	271.021.355,00	385.430.059,00	0,70	> 0,5
2015.	330.883.484,00	429.803.013,00	0,77	> 0,5
2016.	364.958.696,00	455.339.905,00	0,80	> 0,5
2017.	411.549.279,00	524.205.514,00	0,79	> 0,5

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj vlastitog financiranja u promatranom razdoblju veći je od 0,5 te se smatra izuzetno povoljnim; pokazatelj je najmanji bio 2014. godine kada je iznosio 0,70, a najveći 2016. kada je iznosio 0,80; u 2017. godini pokazatelj je iznosio 0,79, što znači da je na 1 kn ukupne imovine dolazilo 0,79 kn vlastitog kapitala, tj. 79% ukupne imovine financirano je iz vlastitih izvora sredstava; može se zaključiti da poduzeće nije rizično

⁴¹ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

Tablica 6.2.4. Koeficijent financiranja

POKAZATELJ FINANCIRANJA				
Godina	Ukupne obveze	Vlastiti kapital	PF	Poželjna veličina
2014.	114.013.811,00	271.021.355,00	0,42	što manji
2015.	97.041.488,00	330.883.484,00	0,29	što manji
2016.	87.964.545,00	364.958.696,00	0,24	što manji
2017.	109.349.894,00	411.549.279,00	0,27	što manji

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj financiranja od 2014. do 2017. godine izuzetno je povoljan; pokazatelj je najlošiji 2014. godine kada iznosi 0,42, a najpovoljniji 2016. godine kada iznosi 0,24; u posljednjoj promatranoj godini pokazatelj raste te iznosi 0,27, što znači da je na 1 kn kapitala posuđeno 0,27 kn tuđih sredstava; izuzevši 2014. godinu, pokazatelj financiranja poduzeća bolji je od istog pokazatelja za sektor koji iznosi oko 0,32⁴²; sukladno prethodnim pokazateljima, može se reći da poduzeće nije rizično za ulaganje

Tablica 6.2.5. Pokriće troškova kamata

POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA				
Godina	Dobit prije poreza i kamata	Kamate	PTK	Poželjna veličina
2014.	68.199.038,00	3.089.355,00	22,08	što veći
2015.	73.013.805,00	3.181.876,00	22,95	što veći
2016.	75.249.472,00	4.273.643,00	17,61	što veći
2017.	82.925.734,00	3.328.069,00	24,92	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj pokrića troškova kamata za Turisthotel d.d. u promatranom razdoblju relativno je visok; pokazatelj je najmanji 2016. godine kada iznosi 17,61, a najveći 2017. godine kada iznosi 24,92; poduzeće je 2017. godine približno 25 puta pokrilo kamate na dugove zaradom prije kamata i poreza; može se reći da postoji velika sigurnost za vjerovnike; iako je poželjno da ovaj pokazatelj bude što veći, ipak previsok pokazatelj u konkretnom poduzeću može ukazivati na nedovoljnu iskorištenost financijske poluge

⁴² Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.

Tablica 6.2.6. Faktor zaduženosti

FAKTOR ZADUŽENOSTI				
Godina	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija	FZ	Poželjna veličina
2014.	114.013.811,00	26.836.738,00	4,25	što manji
2015.	97.041.488,00	31.938.466,00	3,04	što manji
2016.	87.964.545,00	66.358.242,00	1,33	što manji
2017.	109.349.894,00	110.762.160,00	0,99	što manji

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- faktor zaduženosti poduzeća u promatranom razdoblju manji je od 5 te ima tendenciju pada, što je povoljno; u djelatnosti hotelijerstva ovaj faktor ne bi trebao biti veći od 10 godina; faktor je najveći u 2014. godini kada iznosi 4,25, a najmanji u 2017. godini kada iznosi 0,99, što znači da je poduzeću potrebna približno jedna godina da iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju, bez novih ulaganja, podmiri svoje dospjele obveze

Tablica 6.2.7. Stupanj pokrića I.

STUPANJ POKRIĆA I.				
Godina	Vlastiti kapital	Dugotrajna imovina	SPI.	Poželjna veličina
2014.	271.021.355,00	173.648.220,00	1,56	≥ 1
2015.	330.883.484,00	187.611.473,00	1,76	≥ 1
2016.	364.958.696,00	291.639.192,00	1,25	≥ 1
2017.	411.549.279,00	363.270.347,00	1,13	≥ 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- stupanj pokrića I. u promatranom razdoblju veći je od 1, što je povoljno; poduzeće ispunjava zlatno bilančno pravilo, odnosno pravilo usklađenosti s obzirom na vlasništvo, a to znači da se dugotrajna imovina u cijelosti financira iz vlastitih sredstava; stupanj pokrića je najveći u 2015. godini kada iznosi 1,76; u posljednje dvije godine pokazatelj ima tendenciju pada, pa tako u 2017. godini iznosi 1,13

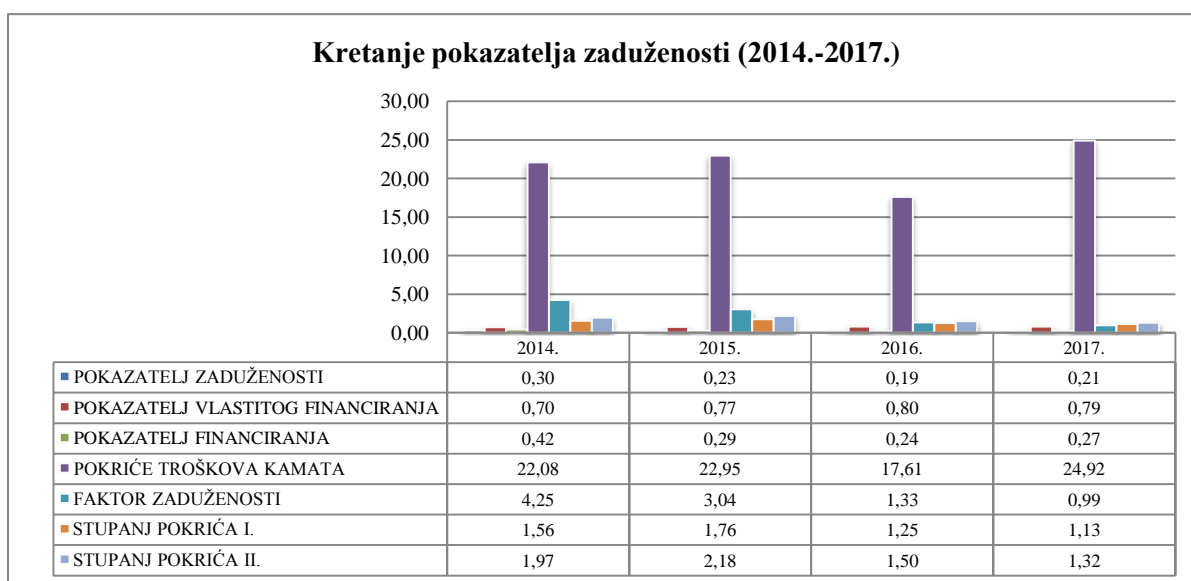
Tablica 6.2.8. Stupanj pokrića II.

STUPANJ POKRIĆA II.				
Godina	Vlastiti kapital + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina	SP II.	Poželjna veličina
2014.	341.442.899,00	173.648.220,00	1,97	> 1
2015.	408.652.494,00	187.611.473,00	2,18	> 1
2016.	437.629.725,00	291.639.192,00	1,50	> 1
2017.	478.016.165,00	363.270.347,00	1,32	> 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- stupanj pokrića II. u promatrane četiri godine veći je od 1, što je povoljno; poduzeće ispunjava zlatno bankarsko pravilo prema kojem se dugotrajna imovina treba financirati iz dugoročnih izvora sredstava; stupanj pokrića najveći je u 2015. godini kada iznosi 2,18, a najmanji 2017. godine kada iznosi 1,32; može se zaključiti da se jednim dijelom dugoročnih izvora sredstava financira kratkotrajna imovina, što je bitno zbog održavanja likvidnosti

Grafikon 6.2.1. Kretanje pokazatelja zaduženosti (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

6.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti ili koeficijenti obrta mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse. Ti se pokazatelji računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja i upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Na temelju koeficijentata obrta moguće je izračunati prosječne dane vezivanja sredstava, odnosno prosječno trajanje naplate

potraživanja. Najčešće korišteni pokazatelji aktivnosti su koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja, trajanje naplate potraživanja u danima, koeficijent obrta zaliha te broj dana vezivanja zaliha.⁴³

Tablica 6.3.1. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihodi	Ukupna imovina	što veći
Koeficijent obrta kratk. imovine	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina	što veći
Koeficijent obrta zaliha	Poslovni prihodi	Zalihe	što veći
Broj dana vezivanja zaliha	Broj dana u godini	Koef. obrta zaliha	što manji
Koeficijent obrta potraživanja	Poslovni prihodi	Potraživanja	što veći
Trajanje naplate potr. u danima	Broj dana u godini	Koef. obrta potraživanja	što manji

Izvor: Žager K., Žager L., *op. cit.*, 1999., str. 178

Sljedećim tablicama (6.3.2., 6.3.3., 6.3.4., 6.3.5., 6.3.6. i 6.3.7.) i grafikonom (6.3.1.) prikazani su pokazatelji aktivnosti Turisthotel d.d.

Tablica 6.3.2. Koeficijent obrta ukupne imovine

POKAZATELJ OBRTAJA UKUPNE IMOVINE				
Godina	Ukupni prihodi	Ukupna imovina	POui	Poželjna veličina
2014.	195.199.824,00	385.430.059,00	0,51	što veći
2015.	212.129.047,00	429.803.013,00	0,49	što veći
2016.	219.515.242,00	455.339.905,00	0,48	što veći
2017.	244.498.230,00	524.205.514,00	0,47	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- pokazatelj obrtaja ukupne imovine u promatranom razdoblju nema velika odstupanja te iznosi približno 0,5; pokazatelj ima blagu tendenciju pada; koeficijent je najveći 2014. godine kada iznosi 0,51; pokazatelj je najmanji u 2017. godini kada se ukupna imovina u toku godine obrnula 0,47 puta, tj. kada je na 1 kn ukupne imovine ostvareno 0,47 kn ukupnih prihoda; u cjelokupnom je razdoblju poduzeću bilo potrebno više od godine dana da bi se obrnula ukupna imovina

⁴³ Žager K., Žager L., *op. cit.*, 1999., str. 178

Tablica 6.3.3. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

POKAZATELJ OBRTAJA KRATKOTRAJNE IMOVINE				
Godina	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina	POki	Poželjna veličina
2014.	195.199.824,00	211.688.454,00	0,92	što veći
2015.	212.129.047,00	239.990.218,00	0,88	što veći
2016.	219.515.242,00	163.395.102,00	1,34	što veći
2017.	244.498.230,00	148.006.644,00	1,65	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj obrtaja kratkotrajne imovine u promatranom razdoblju najmanji je u 2015. godini kada iznosi 0,88; od 2015. godine bilježi se povećanje; pokazatelj je najveći u 2017. godini kada iznosi 1,65, što znači da se kratkotrajna imovina obrnula 1,65 puta u toku godine, tj. na 1 kn kratkotrajne imovine ostvareno je 1,65 kn ukupnih prihoda

Tablica 6.3.4. Koeficijent obrta zaliha

POKAZATELJ OBRTAJA ZALIHA				
Godina	Poslovni prihodi	Zalihe	POz	Poželjna veličina
2014.	188.908.558,00	2.095.834,00	90,14	što veći
2015.	205.410.470,00	3.666.771,00	56,02	što veći
2016.	213.897.510,00	2.932.214,00	72,95	što veći
2017.	239.531.149,00	2.409.161,00	99,43	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj obrtaja zaliha 2014. godine iznosi 90,14, no u 2015. godini znatno pada te iznosi 56,02; od 2015. godine pokazatelj ima tendenciju rasta, pa tako u 2017. godini iznosi 99,43, što znači da su se zalihe u toku godine dana obrnule 99,43 puta, odnosno na 1 kn zaliha ostvareno je 99,43 kn poslovnih prihoda

Tablica 6.3.5. Broj dana vezivanja zaliha

BROJ DANA VEZIVANJA ZALIHA				
Godina	Broj dana u godini	POz	n	Poželjna veličina
2014.	365	90,14	4,05	što manji
2015.	365	56,02	6,52	što manji
2016.	365	72,95	5,00	što manji
2017.	365	99,43	3,67	što manji

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- broj dana vezivanja zaliha u četiri promatrane godine pokazuje određene oscilacije; pokazatelj je najveći 2015. godine kada iznosi 6,52; od 2015. godine pokazatelj se smanjuje, što se smatra povoljnim; pokazatelj je najmanji 2017. godine te iznosi 3,67, odnosno za obrtaj zaliha bila su potrebna približno 4 dana; poduzeće ima bolji pokazatelj broja dana vezivanja zaliha od ostalih subjekata u sektoru turizma kojima je u prosjeku potrebno oko 12 dana za obrtaj zaliha ⁴⁴

Tablica 6.3.6. Koeficijent obrta potraživanja

POKAZATELJ OBRTAJA POTRAŽIVANJA				
Godina	Poslovni prihodi	Potraživanja	POp	Poželjna veličina
2014.	188.908.558,00	20.164.146,00	9,37	što veći
2015.	205.410.470,00	25.035.047,00	8,20	što veći
2016.	213.897.510,00	11.456.472,00	18,67	što veći
2017.	239.531.149,00	13.035.723,00	18,37	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj obrtaja potraživanja također oscilira; pokazatelj je najmanji u 2015. godini kada je iznosio 8,20, a najveći u 2016. godini kada je iznosio 18,67; u posljednjoj promatranoj godini obrtaj potraživanja zadržao se na približno istoj razini kao i prethodne godine te iznosi 18,37, što znači da su se potraživanja u 2017. godini obrnula oko 18 puta

Tablica 6.3.7. Trajanje naplate potraživanja

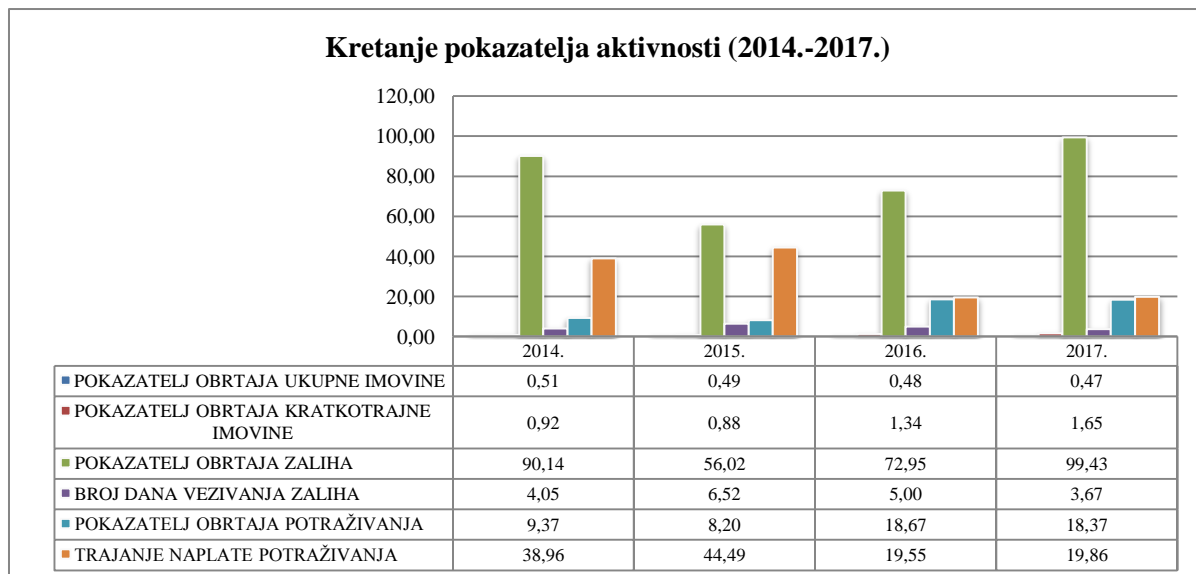
TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA				
Godina	Broj dana u godini	POp	n	Poželjna veličina
2014.	365	9,37	38,96	što manji
2015.	365	8,20	44,49	što manji
2016.	365	18,67	19,55	što manji
2017.	365	18,37	19,86	što manji

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- trajanje naplate potraživanja trebalo bi biti što manje i u pravilu se kreće od 15 do 30 dana; 2014. godine pokazatelj iznosi 38,96; 2015. godine pokazatelj bilježi najveću vrijednost te iznosi 44,69; u zadnje dvije godine trajanje naplate potraživanja smanjilo se za više od 50% što je izuzetno pozitivno; tako je 2016. i 2017. godine poduzeću trebalo oko 20 dana da bi naplatilo svoja potraživanja

⁴⁴ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.

Grafikon 6.3.1. Kretanje pokazatelja aktivnosti (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani finansijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

6.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari na jedinicu rashoda. Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda pokazuje ukupnu ekonomičnost poslovanja, no za kompleksnije sagledavanje poslovanja potrebno je izračunati i druge, parcijalne pokazatelje ekonomičnosti. U pokazatelje ekonomičnosti ubrajaju se ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovanja (prodaje), ekonomičnost financiranja te ekonomičnost izvanrednih aktivnosti.⁴⁵

Tablica 6.4.1. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Ekonom. ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	> 1
Ekonomičnost prodaje	Prihod od prodaje	Rashodi od prodaje	> 1
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi	> 1
Ekonomičnost izvanrednih aktiv.	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi	> 1

Izvor: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 179

Sljedećim tablicama (6.4.2., 6.4.3. i 6.4.4.) i grafikonom (6.4.1.) prikazani su pokazatelji ekonomičnosti Turisthotel d.d.

⁴⁵ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 179

Tablica 6.4.2. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA				
Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Eu	Poželjna veličina
2014.	195.199.824,00	130.090.141,00	1,50	> 1
2015.	212.129.047,00	142.297.118,00	1,49	> 1
2016.	219.515.242,00	148.539.413,00	1,48	> 1
2017.	244.498.230,00	164.900.565,00	1,48	> 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja za promatrano razdoblje veći je od 1, što je povoljno; pokazatelj ima neznatnu tendenciju pada te je najveći u 2014. godini kada iznosi 1,50, a najmanji u 2017. godini kada iznosi 1,48; poduzeće je u posljednjoj godini na 1 kn ukupnih rashoda ostvarilo 1,48 kn ukupnih prihoda

Tablica 6.4.3. Ekonomičnost poslovanja

EKONOMIČNOST PRODAJE				
Godina	Poslovni prihodi	Poslovni rashodi	Ep	Poželjna veličina
2014.	188.908.558,00	127.000.785,00	1,49	> 1
2015.	205.410.470,00	139.112.662,00	1,48	> 1
2016.	213.897.510,00	144.159.943,00	1,48	> 1
2017.	239.531.149,00	161.433.750,00	1,48	> 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj poslovanja, odnosno prodaje, identičan je pokazatelju ekonomičnosti ukupnog poslovanja; pokazatelj ekonomičnosti poslovanja u promatranom razdoblju veći je od 1 i iznosi oko 1,48 u sve četiri godine; poduzeće na 1 kn poslovnih rashoda ostvaruje oko 1,48 kn poslovnih prihoda

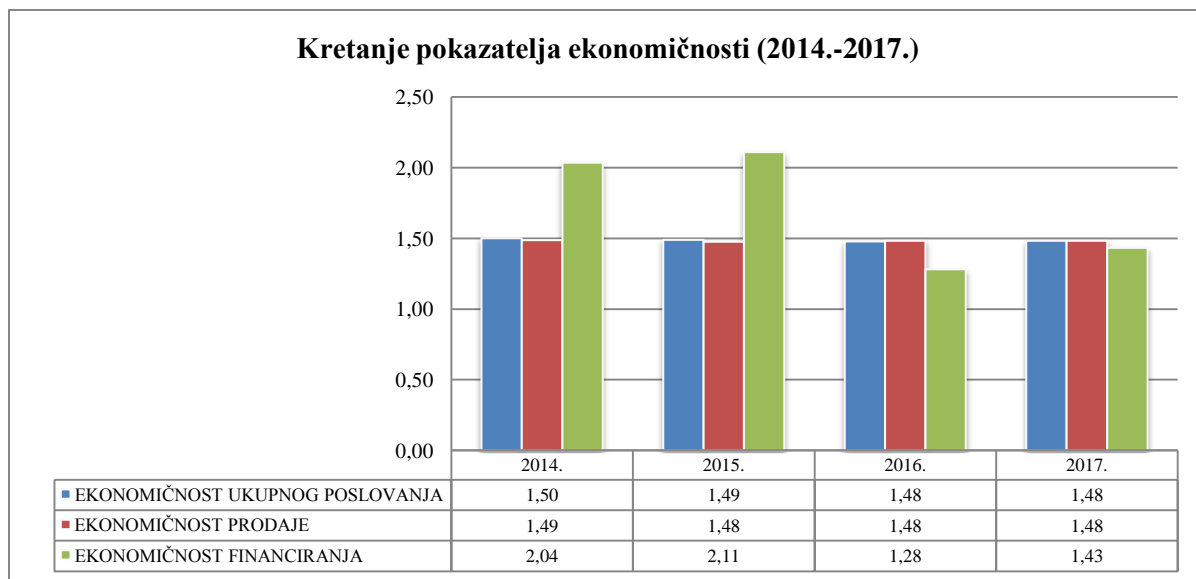
Tablica 6.4.4. Ekonomičnost financiranja

EKONOMIČNOST FINANCIRANJA				
Godina	Financijski prihodi	Financijski rashodi	Ef	Poželjna veličina
2014.	6.291.266,00	3.089.356,00	2,04	> 1
2015.	6.718.577,00	3.184.456,00	2,11	> 1
2016.	5.617.732,00	4.379.470,00	1,28	> 1
2017.	4.967.081,00	3.466.815,00	1,43	> 1

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj ekonomičnosti financiranja je također u sve četiri godine veći od 1, što je zadovoljavajuće; pokazatelj je najveći u 2015. godini kada iznosi 2,11, a najmanji u 2016. godini kada iznosi 1,28; u posljednjoj promatranoj godini pokazatelj iznosi 1,43, odnosno poduzeće na 1 kn rashoda iz financijskih aktivnosti ostvaruje 1,43 kn prihoda iz financijskih aktivnosti

Grafikon 6.4.1. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

6.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala. U kontekstu ovih pokazatelja najčešće se koriste pokazatelji marže profita, odnosno neto i bruto marža profita te pokazatelji rentabilnosti ukupne imovine. Uz spomenute pokazatelje često se računa i rentabilnost vlastitog kapitala koji se smatra najznačajnijim pokazateljem. Usporedbom rentabilnosti vlastitog kapitala i rentabilnosti ukupne imovine te kamatne stope može se doći do zaključaka o stupnju korištenja financijske poluge.⁴⁶

⁴⁶ Žager K., Žager L, op. cit., 1999., str. 179-180

Tablica 6.5.1. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihodi	što veći
Bruto marža profita	Bruto dobit + kamate	Ukupni prihodi	što veći
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina	što veći
Bruto rentabilnost imovine	Bruto dobit + kamate	Ukupna imovina	što veći
Rentabilnost kapitala	Neto dobit	Glavnica	što veći

Izvor: Žager K., Žager L., *op. cit.*, 1999., str. 180

Sljedećim tablicama (6.5.2., 6.5.3., 6.5.4., 6.5.5. i 6.5.6.) i grafikonom (6.5.1.) prikazani su pokazatelji profitabilnosti Turisthotel d.d.

Tablica 6.5.2. Neto marža profita

NETO MARŽA PROFITA				
Godina	Neto dobit + kamate	Ukupni prihodi	NMP	Poželjna veličina
2014.	67.970.682,00	195.199.824,00	34,82%	što veći
2015.	73.013.805,00	212.129.047,00	34,42%	što veći
2016.	75.249.472,00	219.515.242,00	34,28%	što veći
2017.	82.925.734,00	244.498.230,00	33,92%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj neto marže profita u promatranom razdoblju iznosi oko 35% što se može smatrati povoljnim; pokazatelj ima blagi pad, pa je tako najveći u 2014. godini kada iznosi 34,82%, a najmanji u 2017. godini kada iznosi 33,92%; poduzeće u 2017. godini na 1 kn ukupnih prihoda ostvaruje oko 0,34 kn bruto dobiti, odnosno zadržava 34% ukupnih prihoda u obliku neto dobiti; trend pada može značiti sniženje cijena ili povećanje troškova u odnosu na prodaju; neto marža profita poduzeća znatno je veća nego kod ostalih subjekata sektora i koja iznosi oko 2,5%⁴⁷

⁴⁷ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.

Tablica 6.5.3. Bruto marža profita

BRUTO MARŽA PROFITA				
Godina	Bruto dobit + kamate	Ukupni prihodi	BMP	Poželjna veličina
2014.	68.199.038,00	195.199.824,00	34,94%	što veći
2015.	73.013.805,00	212.129.047,00	34,42%	što veći
2016.	75.249.472,00	219.515.242,00	34,28%	što veći
2017.	82.925.734,00	244.498.230,00	33,92%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- stopa bruto marže profita u promatranom razdoblju iznosi oko 35% što je povoljno; stope bruto i neto marže profita gotovo su jednake što znači da nije iskazano porezno opterećenje u odnosu na ukupan prihod; stopa u 2014. godini iznosi 34,94%, a u 2017. godini 33,92%; poduzeće na 1 kn ukupnih prihoda ostvaruje 0,34 kn neto dobiti, tj. od 1 kn ukupnih prihoda zadržava 34% u obliku bruto dobiti

Tablica 6.5.4. Neto rentabilnost imovine

NETO RENTABILNOST IMOVINE				
Godina	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina	NRi	Poželjna veličina
2014.	67.970.682,00	385.430.059,00	17,64%	što veći
2015.	73.013.805,00	429.803.013,00	16,99%	što veći
2016.	75.249.472,00	455.339.905,00	16,53%	što veći
2017.	82.925.734,00	524.205.514,00	15,82%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj neto rentabilnosti imovine u promatrane četiri godine iznosi oko 17% što je zadovoljavajuće; pokazatelj je najveći bio u 2014. godini kada je iznosio 17,64%, a najmanji u 2017. godini kada je iznosio 15,82%; poduzeće je u 2017. godini na 1 kn ukupne imovine ostvarilo 0,16 kn neto dobiti, tj. rentabilnost imovine izračunate na temelju dobiti nakon oporezivanja i troškova kamata iznosi 15,82%, što je znak uspješnog korištenja imovine u svrhu ostvarenja dobiti; isti pokazatelj za sektor turizma iznosi oko 1,3%⁴⁸

⁴⁸ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.

Tablica 6.5.5. Bruto rentabilnost imovine

BRUTO RENTABILNOST IMOVINE				
Godina	Bruto dobit + kamate	Ukupna imovina	BRi	Poželjna veličina
2014.	68.199.038,00	385.430.059,00	17,69%	što veći
2015.	73.013.805,00	429.803.013,00	16,99%	što veći
2016.	75.249.472,00	455.339.905,00	16,53%	što veći
2017.	82.925.734,00	524.205.514,00	15,82%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj bruto rentabilnosti imovine u promatranom razdoblju, kao i pokazatelj neto rentabilnosti imovine, iznosi oko 17%; identičnost ovih dvaju pokazatelja ukazuje na činjenicu da nije iskazano porezno opterećenje na ukupnu imovinu; pokazatelj je najveći u 2014. godini kada iznosi 17,69%, a najmanji u posljednjoj promatranoj godini kada iznosi 15,82%; poduzeće je u 2017. godini na 1 kn ukupne imovine ostvarilo oko 0,16 kn bruto dobiti, tj. rentabilnost imovine izračunate na temelju dobiti prije oporezivanja i troškova kamata iznosi 15,82%

Tablica 6.5.6. Rentabilnost vlastitog kapitala

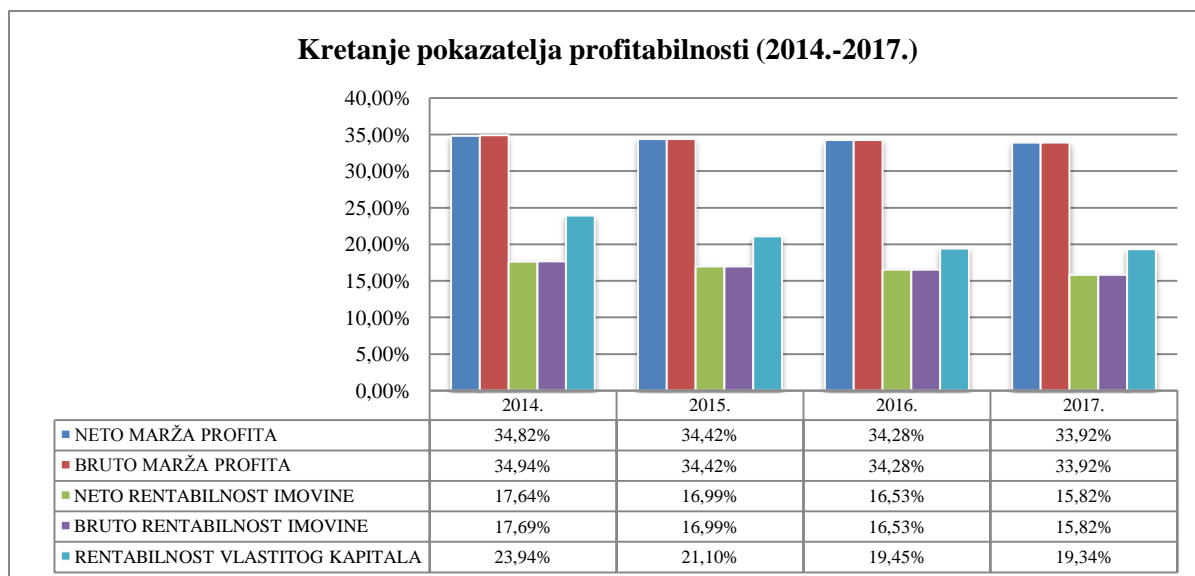
RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA				
Godina	Neto dobit	Vlastiti kapital	RVK	Poželjna veličina
2014.	64.881.327,00	271.021.355,00	23,94%	što veći
2015.	69.831.929,00	330.883.484,00	21,10%	što veći
2016.	70.975.829,00	364.958.696,00	19,45%	što veći
2017.	79.597.665,00	411.549.279,00	19,34%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

- pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala u promatranom razdoblju iznosi oko 21% što je povoljno; no, i ovaj pokazatelj ima tendenciju pada što nije zadovoljavajuće, pa je tako iznos najveći u 2014. godini kada iznosi 23,94%, a najmanji u 2017. godini kada iznosi 19,34%; poduzeće je u posljednjoj promatranoj godini na 1 kn vlastitog kapitala ostvarilo oko 0,19 kn neto dobiti; budući da je stopa rentabilnosti vlastitog kapitala viša od stope rentabilnosti imovine može se zaključiti da ne postoji izražena potreba za korištenjem tuđeg kapitala; ovaj pokazatelj iznosi oko 15% za ostale subjekte u turizmu ⁴⁹

⁴⁹ Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.

Grafikon 6.5.1. Kretanje pokazatelja profitabilnosti (2014.-2017.)

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

6.6. Pokazatelji investiranja

Pokazateljima investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća i tu se u pravilu misli na obične dionice. Za izračun pokazatelja potrebni su podaci iz financijskih izvještaja i podaci o dionicama i to o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti. U pokazatelje investiranja ubrajaju se dobit po dionici (EPS), dividenda po dionici (DPS), odnos isplate dividendi (DPR), odnos cijene i dobiti po dionici (P/E), ukupna rentabilnost dionice i dividendna rentabilnost dionice. Najznačajnijim pokazateljima investiranja smatraju se pokazatelji ukupne rentabilnosti dionice i dividendne rentabilnosti dionice. To su zapravo pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala iskazanog po tržišnoj vrijednosti te se izražavaju u postotku. Ukupna rentabilnost je veća osim u slučaju kad se dividende isplaćuju iz zadržane dobiti.⁵⁰

Tablica 6.6.1. Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK	POŽELJNA VELIČINA
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit	Broj dionica	što veći
Dividenda po dionici (DPS)	Iznos dividende	Broj dionica	što veći
Odnos isplate dividendi (DPR)	Dividenda po dionici	Dobit po dionici	što veći
Odnos cijene i dobiti po dionici	Tržišna cijena dionice (PPS)	Dobit po dionici	što veći
Ukupna rentabilnost dionice	Dobit po dionici	Tržišna cijena dionice	što veći
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici	Tržišna cijena dionice	što veći

Izvor: Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 181

⁵⁰ Žager K., Žager L., op. cit., 1999., str. 180-181

Sljedeća tablica (6.6.2.) prikazuje podatke vezane uz dionice, dok se ostale tablice (6.6.3., 6.6.4., 6.6.5., 6.6.6., 6.6.7. i 6.6.8) i grafikoni (6.6.1. i 6.6.2.) odnose na pokazatelj investiranja Turisthotel d.d.

Tablica 6.6.2. Podatci za izračun pokazatelja investiranja

PODATCI ZA IZRAČUN POKAZATELJA INVESTIRANJA						
Godina	Nominalna cijena dionice	Temeljni kapital	Broj dionica	Tržišna cijena po dionici	Glavnica	Isplačena dividenda
2014.	430	169.745.080,00	394.756	2.476,15	271.021.355,00	9.816.768,00
2015.	580	212.718.480,00	366.756	2.597,06	330.883.484,00	38.176.320,00
2016.	580	212.718.480,00	366.756	2.950,00	364.958.696,00	31.995.392,00
2017.	580	212.718.480,00	366.756	3.200,00	411.549.279,00	21.087.872,00

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu;* <http://www.zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=960>, 30.07.2018.; *Odluke glavne skupštine Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

Tablica 6.6.3. Dobit po dionici (EPS)

DOBIT PO DIONICI (EPS)				
Godina	Neto dobit	Broj dionica	EPS	Poželjna veličina
2014.	64.881.327,00	394.756	164,36	što veći
2015.	69.831.929,00	366.756	190,40	što veći
2016.	70.975.829,00	366.756	193,52	što veći
2017.	79.597.665,00	366.756	217,03	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- dobit po dionici u promatranom razdoblju najniža je u 2014. godini kada je i ostvarena i najmanja dobit te iznosi 164,36 kn; u 2015. godini pokazatelj značajno raste te iznosi 190,40 kn što je jednim dijelom posljedica i povlačenja 28 000 dionica poduzeća; trend rasta se nastavlja u sljedeće dvije godine, pa je tako u 2017. godini na jednu dionicu ostvareno 217,03 kn neto dobiti

Tablica 6.6.4. Dividenda po dionici (DPS)

DIVIDENDA PO DIONICI (DPS)				
Godina	Iznos dividende	Broj dionica	DPS	Poželjna veličina
2014.	9.816.768,00	394.756	24,87	što veći
2015.	38.176.320,00	366.756	104,09	što veći
2016.	31.995.392,00	366.756	87,24	što veći
2017.	21.087.872,00	366.756	57,50	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- pokazatelj dividende po dionici u promatranom razdoblju najniži je u 2014. godini kada iznosi 24,87 kn, što je posljedica nižeg iznosa dobiti odvojenog za isplatu dividendi, ali i većeg broja dionica poduzeća; pokazatelj je najveći u 2015. godini kada iznosi 104,09 kn; u sljedeće dvije godine pokazatelj pada, pa tako u 2017. godini iznosi 57,50 kn; pokazatelj dividende po dionici niži je od pokazatelja dobiti po dionici iz čega je vidljivo da se dividenda nije isplaćivala iz zadržane dobiti

Tablica 6.6.5. Odnos isplate dividendi (DPR)

ODNOS ISPLATE DIVIDENDI (DPR)				
Godina	Dividenda po dionici	Dobit po dionici	DPR	Poželjna veličina
2014.	24,87	164,36	15,13%	što veći
2015.	104,09	190,40	54,67%	što veći
2016.	87,24	193,52	45,08%	što veći
2017.	57,50	217,03	26,49%	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- pokazatelj odnosa isplate dividendi u promatranom razdoblju najmanji je u 2014. godini kada iznosi 15,13%, a najveći u 2015. godini kada iznosi 54,67%; u posljednje dvije promatrane godine pokazatelj ima trend pada što nije povoljno; u 2016. godini pokazatelj je iznosio 45,08%, a u 2017. godini 26,49%; može se zaključiti da dividendna rentabilnost, odnosno isplativost investicije u dionice poduzeća opada

Tablica 6.6.6. Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)

ODNOS CIJENE I DOBITI PO DIONICI				
Godina	Tržišna cijena dionice	Dobit po dionici	P/E	Poželjna veličina
2014.	2476,15	164,36	15,07	što veći
2015.	2597,06	190,40	13,64	što veći
2016.	2950,00	193,52	15,24	što veći
2017.	3200,00	217,03	14,74	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- odnos cijene i dobiti po dionici u promatranom je razdoblju bilježio manje oscilacije; pokazatelj je najmanji u 2015. godini kada iznosi 13,64, a najveći u 2016. godini kada iznosi 15,24; u 2017. godini tržišna cijena dionice veća je od dobiti po dionici 14,74 puta; može se reći da su dionice poduzeća povoljne za investitore koji na temelju odnosa cijene i dobiti po dionici mogu očekivati povrat investicije u relativno kratkom roku

Tablica 6.6.7. Ukupna rentabilnost dionice

UKUPNA RENTABILNOST DIONICE				
Godina	Dobit po dionici	Tržišna cijena dionice	URD	Poželjna veličina
2014.	164,36	2476,15	6,64%	što veći
2015.	190,40	2597,06	7,33%	što veći
2016.	193,52	2950,00	6,56%	što veći
2017.	217,03	3200,00	6,78%	što veći

Izvor: *Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun*

- pokazatelj ukupne rentabilnosti dionice približno je isti u sve četiri godine; pokazatelj je najveći u 2015. godini kada iznosi 7,33%, a najmanji u 2016. godini kada iznosi 6,56%; pokazatelj ukupne rentabilnosti dionice u 2017. godini iznosi 6,78%, što znači da je na 1 kn tržišne cijene dionice ostvareno oko 0,07 kn dobiti po dionici; može se zaključiti da je dionica poduzeća rentabilna i da je poduzeće povoljno za ulaganje

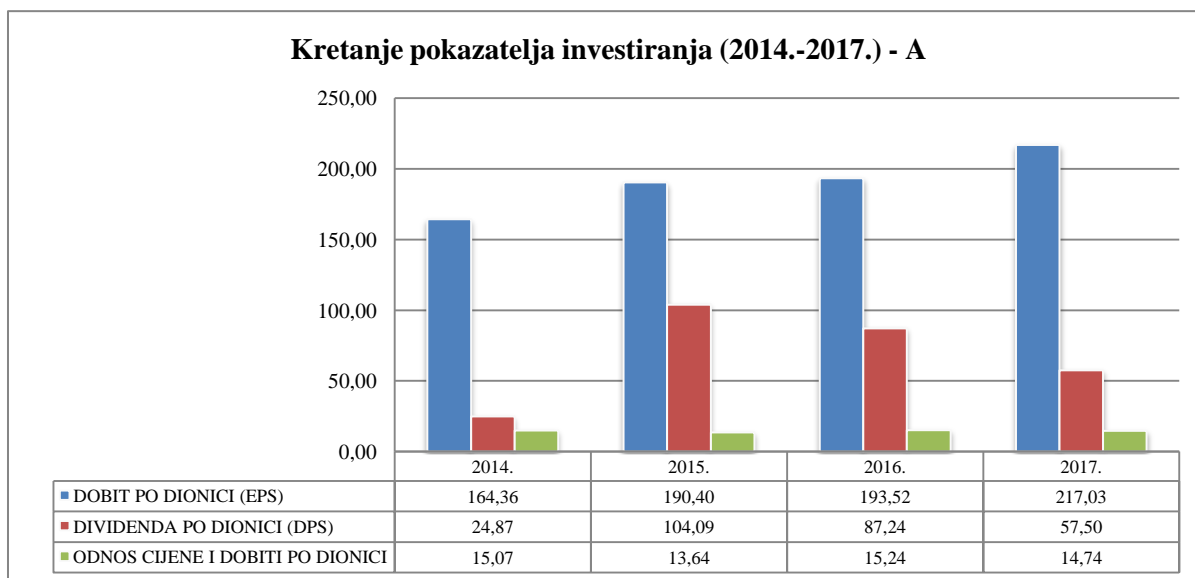
Tablica 6.6.8. Dividendna rentabilnost dionice

DIVIDENDNA RENTABILNOST DIONICE				
Godina	Dividenda po dionici	Tržišna cijena dionice	DRD	Poželjna veličina
2014.	24,87	2476,15	1,00%	što veći
2015.	104,09	2597,06	4,01%	što veći
2016.	87,24	2950,00	2,96%	što veći
2017.	57,50	3200,00	1,80%	što veći

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

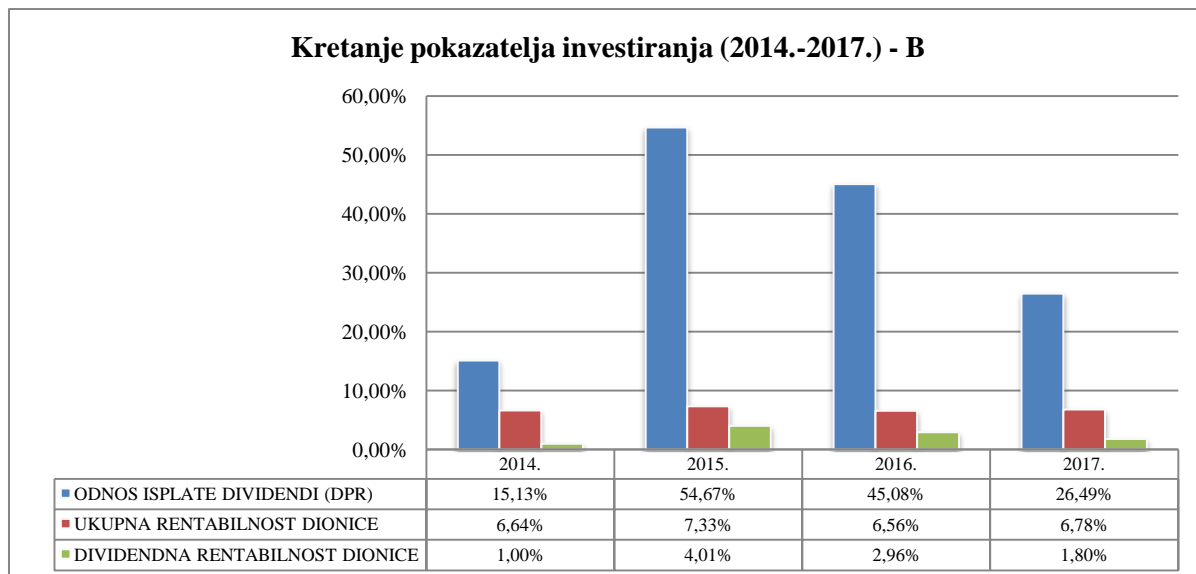
- dividendna rentabilnost dionice najmanja je u 2014. godini kada iznosi 1%, a najveća u 2015. godini kada iznosi 4,01%; pokazatelj od 2015. godine ima trend pada što je rezultat smanjenja dividende po dionici i povećanja tržišne cijene dionice; tako u 2016. godini ovaj pokazatelj iznosi 2,96%; u 2017. godini pokazatelj iznosi 1,80%, odnosno na 1 kn tržišne cijene dionice dolazi oko 0,02 kn dividende po dionici

Grafikon 6.6.1. Kretanje pokazatelja investiranja (2014.-2017.) – A

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

Grafikon 6.6.2. Kretanje pokazatelja investiranja (2014.-2017.) – B

Izvor: Godišnji revidirani financijski izvještaji Turisthotel d.d. za 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu; vlastiti izračun

7. SINTETIZIRANI NALAZI ANALIZE

Horizontalnom i vertikalnom analizom bilance, računa dobiti i gubitka te izvještaja o novčanim tokovima Turisthotel d.d., kao i analizom putem financijskih pokazatelja u razdoblju od 2014. do 2017. godine, utvrđeni su rezultati koji se navode u nastavku.

7.1. Bilanca

- bilježi se povećanje dugotrajne imovine u cjelokupnom razdoblju što je posljedica povećanja materijalne imovine, ponajviše u vidu građevinskih objekata te dugotrajne financijske imovine u pogledu danih zajmova i depozita; iznos povećanja najveći je u 2016. godini kada dolazi do značajnog rasta dugotrajne financijske imovine
- kratkotrajna imovina se smanjila u 2017. godini u odnosu na 2014. godinu; u 2015. godini kratkotrajna imovina bilježi povećanje, a potom značajno smanjenje što je ponajviše posljedica smanjenja kratkotrajnih potraživanja te kratkotrajne financijske imovine, tj. danih zajmova i depozita, a u posljednjoj godini novca u banci i blagajni
- plaćeni troškovi budućeg razdoblja samo u 2016. godini bilježe smanjenje; najveći rast bilježi se u 2017. godini
- kapital i rezerve bilježe povećanje u sve četiri promatrane godine, što je rezultat povećanja temeljnog kapitala, kapitalnih rezervi i dobiti; najveće povećanje zabilježeno je u 2015. godini; u posljednje dvije godine povećanje je povezano s rastom zadržane dobiti
- dugoročne obveze u pogledu dugoročnih obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama zadržale su se na približno istoj razini kroz promatrano razdoblje; u 2015. godini dugoročne obveze bilježe rast, dok u preostale dvije godine bilježe pad
- kratkoročne obveze u 2015. i 2016. godini u odnosu na 2014. godinu bilježe smanjenje, što je povezano sa smanjenjem stavke ostalih kratkoročnih obveza, a potom i obveza prema bankama te obveza prema dobavljačima; u 2017. godini s rastom obveza prema dobavljačima rastu i kratkoročne obveze
- odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja bilježe povećanje u cjelokupnom razdoblju; povećanje ove stavke najveće je u 2015. godini

7.2. Račun dobiti i gubitka

- poslovni prihodi veći su od poslovnih rashoda u cjelokupnom promatranom razdoblju; poslovni prihodi u promatranom razdoblju rastu, a odnose se najviše na prihode od prodaje; najveći rast zabilježen je u 2017. godini; poslovni rashodi također bilježe rast koji je najveći u 2017. godini; glavninu poslovnih rashoda čine materijalni troškovi i troškovi osoblja, a potom amortizacija i ostali troškovi; ukupni prihodi rastu u promatranom razdoblju u većem postotku u odnosu na ukupne rashode; posebno je značajno što u strukturi ukupnih prihoda najbrži rast iskazuju poslovni prihodi
- financijski prihodi u promatranom razdoblju veći su od financijskih rashoda; financijski prihodi u 2015. godini bilježe rast, a sljedeće se dvije godine smanjuju; financijski prihodi odnose se u glavnini na kamate, tečajne razlike, dividende i slične prihode iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima te na nerealizirane prihode od financijske imovine; financijski rashodi značajno rastu u 2016. godini, dok u 2017. godini opadaju; financijski rashodi se gotovo u cijelosti odnose na kamate, tečajne razlike i druge rashode iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima
- poduzeće u promatranom razdoblju nije bilježilo izvanredne prihode, kao niti izvanredne rashode
- ukupni prihodi u promatranom razdoblju veći su od ukupnih rashoda; ukupni prihodi i ukupni rashodi rastu u svim promatranim godinama, pri čemu je rast najveći u 2017. godini
- u svim promatranim godinama zabilježen je porast neto dobiti, a rast je najveći 2017. godine; u promatranom razdoblju zabilježen je kontinuiran rast dobiti uz napomenu kako se dio dobiti zadržava što kao posljedicu ima povećanje ukupnog kapitala poduzeća

7.3. Izvještaj o novčanim tokovima

- neto novčani tokovi od poslovnih aktivnosti bilježe pozitivnu vrijednost u promatranom razdoblju, a najveći su u 2017. godini; u 2015. godini neto novčani tokovi se smanjuju, a u sljedeće dvije godine bilježi se povećanje
- neto novčani tokovi od investicijskih aktivnosti negativni su u svim promatranim godinama; najnižu vrijednost bilježe u 2017. godini; u svim promatranim godinama bilježi se smanjenje vrijednosti, a najveći pad bilježi se u 2017. godini

- neto novčani tokovi od financijskih aktivnosti negativni su u promatranom razdoblju; najniža vrijednost zabilježena je u 2014. godini; neto novčani tok značajno se povećao u 2015. godini, dok se u ostalim godinama bilježi smanjenje

- ukupni neto novčani tokovi su negativni u 2014. i 2017. godini; u 2015. i 2016. godini bilježi se povećanje, dok u 2017. godini dolazi do značajnog smanjenja ove stavke

7.4. Sustav financijskih pokazatelja

- pokazatelji trenutne, ubrzane i tekuće likvidnosti iznad su graničnih vrijednosti te su izuzetno povoljni; poduzeće je likvidno i sposobno u roku podmiriti svoje kratkoročne obveze; najveća vrijednost pokazatelja zabilježena je u 2015. i 2016. godini; pokazatelj financijske stabilnosti manji je od 1 u čitavom promatranom razdoblju te je veoma povoljan, a najpovoljniji je u 2015. godini; jedan dio kratkoročne imovine financira se iz dugoročnih sredstava

- pokazatelji zaduženosti poduzeća iznimno su pozitivni; pokazatelj zaduženosti manji je od 0,5 te je povoljan, odnosno poduzeće financira manje od 50% svoje imovine iz tuđih sredstava; u skladu s pokazateljem zaduženosti, pokazatelj vlastitog financiranja veći je od 0,5 u svim promatranim godinama; pokazatelj financiranja najpovoljniji je u 2014. godini; pokazatelj pokrića troškova kamata u posljednje dvije godine ima trend rasta te postoji relativno velika sigurnost za vjerovnike; prema faktoru zaduženosti poduzeću je u 2017. godini bila potrebna jedna godina da otplati obveze kroz zadržanu dobit i amortizaciju; stupanj pokrića I. i II. iznad su preporučene norme, iako u posljednje tri godine postoji tendencija pada

- pokazatelji aktivnosti poduzeća bolji su od istih pokazatelja ostalih subjekata u sektoru turizma; pokazatelj obrtaja ukupne imovine zadržao se na približno istoj razini i ima blagu tendenciju pada; pokazatelj obrtaja kratkotrajne imovine u posljednje tri godine raste, a najveći je u 2017. godini; pokazatelj obrtaja zaliha te broj dana vezivanja zaliha najpovoljniji su u 2017. godini te bilježe pozitivan trend; pokazatelj obrtaja potraživanja i trajanje naplate potraživanja najpovoljniji su u posljednje dvije godine kad su se potraživanja obrnula 18 puta, odnosno kad je bilo potrebno 20 dana za naplatu potraživanja

- svi pokazatelji ekonomičnosti poslovanja veći su od poželjne veličine u promatranim godinama te u pravilu ne bilježe veće oscilacije; ekonomičnost ukupnog poslovanja i

ekonomičnost prodaje gotovo su identični te iznose oko 1,49, a najveći su u 2014. godini; ekonomičnost financiranja bilježi određene oscilacije, pa tako pokazatelj 2016. godine bilježi pad, a sljedeće godine rast

- pokazatelji profitabilnosti zadržali su se na približno istoj razini u sve četiri promatrane godine, pri čemu se može primijetiti blaga tendencija pada; pokazatelji profitabilnosti poduzeća veći su od istih pokazatelja za sektor turizma; i neto i bruto marža profita imaju približnu vrijednost od 34%, dok se vrijednost neto i bruto rentabilnosti imovine kreće oko 17%; rentabilnost vlastitog kapitala najveća je u 2014. godini kada iznosi približno oko 24%

- iz pokazatelja investiranja može se zaključiti kako je ulaganje u dionice poduzeća povoljno za potencijalne ulagače; dobit po dionici najveća je u 2017. godini te iznosi oko 217 kn; dividenda po dionici najveća je u 2015. godini sa 104 kn, a potom opada; dividendna rentabilnost najveća je također 2015. godine, a zatim se isplativost investiranja u dionice smanjuje; odnos cijene i dobiti po dionici bilježi relativno mala odstupanja tijekom godina i može se očekivati relativno brz povrat investicije; ukupna, kao i dividendna rentabilnost dionice najveća je u 2015. godini

8. PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE FINANCIJSKOG STANJA, PROFITABILNOSTI I FINANCIJSKIH TOKOVA

Analiza poduzeća Turisthotel d.d. pokazuje iznimno povoljne rezultate i pozitivne tendencije pokazatelja koji su u pravilu veći od pokazatelja koji se odnose na sektor turizma. Na temelju provedene analize financijskih izvještaja moguće je donijeti određene preporuke za dodatno poboljšanje financijskog stanja, profitabilnosti i financijskih tokova:

- Turisthotel d.d. financira se u velikoj mjeri iz vlastitih sredstava, što može značiti mogućnost većeg korištenja financijske poluge u daljnjem razvoju, pri čemu bi se trebala ustanoviti njena adekvatna razina; nije nužno povećanje vlastitog kapitala kroz emisiju novih dionica ili obveznica
- pokazatelji likvidnosti poduzeća iznad su preporučene norme; za održavanje likvidnosti preporučuje se produženje rokova plaćanja kratkoročnih obveza te skraćivanje rokova unovčenja kratkotrajne imovine (duži rokovi plaćanja obveza prema dobavljačima od rokova potraživanja od kupaca)
- u cilju stvaranja minimalne sigurnosne pričuve solventnosti preporuka je i produženje rokova plaćanja dugoročnih obveza i skraćivanje rokova unovčenja dugotrajne imovine (duži rokovi otplate dugoročnih kredita od rokova mobilizacije dugotrajne imovine)
- bitno je dodatno rasterećivanje dospjelih kratkoročnih obveza kroz pozitivni poslovni rezultat i omogućivanje pokretanja investicijskog ciklusa te iznalaska poslovnog modela koji bi doveo do veće dobiti, bilo da se radi o povećanju stupnja prodaje i iskorištenja kapaciteta ili o povećanju prodajnih cijena
- preporučuje se ulaganje u nove hotelsko turističke objekte i opremu u cilju racionalizacije troškova održavanja i izbjegavanja izvanrednih rashoda; na troškove radne snage treba djelovati smanjenjem broja stalno zaposlenih i zapošljavanjem većeg broja sezonskih radnika
- za održavanje konkurentnosti bitno je usmjeravanje na određene tržišne segmente kroz diferencijaciju ponude u pogledu sadržaja, cijene i sl.; smanjenje sezonalnosti treba postizati kroz podizanje kvalitete ponude te privlačenje inozemnih, a posebice domaćih gostiju u predsezoni i postsezoni kroz adekvatne marketinške kanale; potrebno je odmicanje od klasičnog koncepta „sunca i mora“ te implementacija ostalih vidova turizma, posebno kulturnog i gastronomskog

9. ZAKLJUČAK

Turisthotel d.d. jedno je od najuspješnijih poduzeća u sektoru turizma u RH čije poslovanje pokriva više djelatnosti, od ugostiteljstva, cateringa i pranja rublja. Svoju temeljnu djelatnost Turisthotel d.d. obavlja u turističkom naselju „Zaton“ sa smještajnim kapacitetom za oko 8000 osoba. Poduzeće iz godine u godinu radi na dodatnom unapređenju i proširenju svojih objekata, podizanju njihove kvalitete te zadržavanju postojećih i privlačenju novih domaćih i inozemnih gostiju. Broj noćenja u apartmanima i kampovima turističkog naselja bilježi trend rasta što je rezultat dobro definirane poslovne politike. Na temelju provedene analize financijskih izvještaja hotela može se donijeti zaključak da poduzeće u pravilu posluje iznad prosjeka gospodarstva RH i sektora turizma. Turisthotel d.d. nema problema sa likvidnošću i solventnošću te je sposobno na vrijeme podmiriti svoje dospjele obveze. Poduzeće se financira većinom iz vlastitih izvora sredstava te je veoma povoljno za ulaganje. Ono zadovoljava dva temeljna kriterija dobrog poslovanja te se očekuje nastavak pozitivnih trendova u sljedećim godinama.

Iz analize financijskih izvještaja Turisthotel d.d. vidljivo je da se radi o poduzeću sa ozbiljnim ciljevima i vizijom. Svojim poslovanjem Turisthotel d.d. primjer je ostalim poslovnim subjektima iste ili slične djelatnosti u RH. Ipak, u cilju zadržavanja takve uspješne pozicije poduzeća, odnosno njenog poboljšanja, navedene su određene preporuke koje bi se eventualno mogle primijeniti, a uključuju korištenje financijske poluge, poduzimanje mjera za održavanje likvidnosti i stvaranje minimalne sigurnosne pričuve, pronalazak još kvalitetnijeg poslovnog modela, racionalizaciju troškova, podizanje kvalitete i dr. Način poslovanja Turisthotel d.d. koji podrazumijeva predanost i usmjerenost svojih odluka prema gostima, potrebno je i dalje provoditi i dodatno razvijati.

LITERATURA:

1. Bešvir B., „Kako čitati i analizirati financijske izvještaje“, RRIIF, Zagreb, 2008.
2. Deković Ž., „Analiza financijskog poslovanja hotelijerskih poduzeća“, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik, 2016.
3. Gulin D., Spajić F., Spremić I., Tadijančević S., Vašiček V., Žager K., Žager L., „Računovodstvo“, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2003.
4. Gulin D., Tušek B., Žager L., „Poslovno planiranje, kontrola i analiza“, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2004.
5. Ivanović Z., „Financijski menadžment“, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997.
6. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine, 140/06
7. Van Horne J. C., Wachowicz J. M. „Osnove financijskog menadžmenta“, IX. Izdanje, Mate d.o.o., Zagreb, 2002.
8. Vidučić Lj., „Financijski menadžment“, RRIIF plus, Zagreb, 2006.
9. Zakon o računovodstvu, Narodne novine, 78/15, 134/15 i 120/2016.
10. Žager K., Žager L., „Analiza financijskih izvještaja“, Masmedia, Zagreb, 1999.
11. Godišnji revidirani izvještaj za 2014. godinu, Turisthotel d.d.
12. Godišnji revidirani izvještaj za 2015. godinu, Turisthotel d.d.
13. Godišnji revidirani izvještaj za 2016. godinu, Turisthotel d.d.
14. Godišnji revidirani izvještaj za 2017. godinu, Turisthotel d.d.
15. Odluke glavne skupštine za 2014. godinu, Turisthotel d.d.
16. Odluke glavne skupštine za 2015. godinu, Turisthotel d.d.
17. Odluke glavne skupštine za 2016. godinu, Turisthotel d.d.
18. Odluke glavne skupštine za 2017. godinu, Turisthotel d.d.
19. Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 12.02.2018.
20. Bisnode analiza poduzeća Turisthotel d.d., <http://nova.poslovna.hr>, 17.07.2018.
21. <http://www.turisthotel.com.hr/>, 08.03.2018.
22. <http://www.turisthotel.com.hr/onama/djelatnosti>, 08.03.2018.
23. <http://www.turisthotel.com.hr/onama/osnovno>, 30.07.2018.
24. <http://www.zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=960>, 30.07.2018.

POPIS SLIKA:

Slika 4.1. Analitička sredstva i instrumenti analize finansijskih izvještaja	5
Slika 4.2. Korisnici finansijskih izvještaja	7
Slika 6.1. Finansijski pokazatelji i temeljni kriteriji dobrog poslovanja	29

POPIS TABLICA:

Tablica 2.1. Udio poduzeća Turisthotel d.d. u djelatnosti prema ukupnom prihodu (2017.)	3
Tablica 2.2. Udio poduzeća Turisthotel d.d. u djelatnosti prema EBIT (2017.)	3
Tablica 3.1. Vlasnička struktura Turisthotel d.d.	4
Tablica 5.1.1. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2015.)	10
Tablica 5.1.2. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2015.-2016.)	11
Tablica 5.1.3. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2016.-2017.)	12
Tablica 5.1.4. Vertikalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	13
Tablica 5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2015.)	18
Tablica 5.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2015.-2016.)	19
Tablica 5.2.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2016.-2017.)	20
Tablica 5.2.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	21
Tablica 5.3.1. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2015.)	25
Tablica 5.3.2. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2015.-2016.)	25
Tablica 5.3.3. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2016.-2017.)	25
Tablica 5.3.4. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)	25
Tablica 6.1.1. Pokazatelji likvidnosti	29
Tablica 6.1.2. Koeficijent trenutne likvidnosti	30
Tablica 6.1.3. Koeficijent ubrzane likvidnosti	30
Tablica 6.1.4. Koeficijent tekuće likvidnosti	31
Tablica 6.1.5. Koeficijent financijske stabilnosti	31
Tablica 6.2.1. Pokazatelji zaduženosti	32
Tablica 6.2.2. Koeficijent zaduženosti	33
Tablica 6.2.3. Koeficijent vlastitog financiranja	33
Tablica 6.2.4. Koeficijent financiranja	34
Tablica 6.2.5. Pokriće troškova kamata	34
Tablica 6.2.6. Faktor zaduženosti	35
Tablica 6.2.7. Stupanj pokrića I.	35
Tablica 6.2.8. Stupanj pokrića II.	36
Tablica 6.3.1. Pokazatelji aktivnosti	37
Tablica 6.3.2. Koeficijent obrta ukupne imovine	37
Tablica 6.3.3. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	38
Tablica 6.3.4. Koeficijent obrta zaliha	38

Tablica 6.3.5. Broj dana vezivanja zaliha	38
Tablica 6.3.6. Koeficijent obrta potraživanja	39
Tablica 6.3.7. Trajanje naplate potraživanja	39
Tablica 6.4.1. Pokazatelji ekonomičnosti	40
Tablica 6.4.2. Ekonomičnost ukupnog poslovanja	41
Tablica 6.4.3. Ekonomičnost poslovanja	41
Tablica 6.4.4. Ekonomičnost financiranja	41
Tablica 6.5.1. Pokazatelji profitabilnosti	43
Tablica 6.5.2. Neto marža profita	43
Tablica 6.5.3. Bruto marža profita	44
Tablica 6.5.4. Neto rentabilnost imovine	44
Tablica 6.5.5. Bruto rentabilnost imovine	45
Tablica 6.5.6. Rentabilnost vlastitog kapitala	45
Tablica 6.6.1. Pokazatelji investiranja	46
Tablica 6.6.2. Podatci za izračun pokazatelja investiranja	47
Tablica 6.6.3. Dobit po dionici (EPS)	47
Tablica 6.6.4. Dividenda po dionici (DPS)	48
Tablica 6.6.5. Odnos isplate dividendi (DPR)	48
Tablica 6.6.6. Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	49
Tablica 6.6.7. Ukupna rentabilnost dionice	49
Tablica 6.6.8. Dividendna rentabilnost dionice	50

POPIS GRAFIKONA:

Grafikon 3.1. Vlasnička struktura Turisthotel d.d.	4
Grafikon 5.1.1. Horizontalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	14
Grafikon 5.1.2. Vertikalna analiza bilance Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	14
Grafikon 5.2.1. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	22
Grafikon 5.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Turisthotel d.d. (2014.-2017.)	22
Grafikon 5.3.1. Horizontalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)	26
Grafikon 5.3.2. Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima (2014.-2017.)	26
Grafikon 6.1.1. Kretanje pokazatelja likvidnosti (2014.-2017.)	32
Grafikon 6.2.1. Kretanje pokazatelja zaduženosti (2014.-2017.)	36
Grafikon 6.3.1. Kretanje pokazatelja aktivnosti (2014.-2017.)	40
Grafikon 6.4.1. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti (2014.-2017.)	42
Grafikon 6.5.1. Kretanje pokazatelja profitabilnosti (2014.-2017.)	46
Grafikon 6.6.1. Kretanje pokazatelja investiranja (2014.-2017.) – A	50
Grafikon 6.6.2. Kretanje pokazatelja investiranja (2014.-2017.) – B	51